Azg
Armenian daily
8 ՓԵՏՐՎԱՐ 1995. ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 22 (776)

Համբիկ Սասունյանի ցմահ բանտարկության դատավճիռը մնաց ուժի մեջ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ. Կալիֆորնիայի գերագույն դատարանը ուժի մեջ թողեց Համբիկ Սասունյանի ցմահ բանտարկության դատավճիռը, որին մեղադրում են Թուրքիայի գլխավոր հյուպատոս Քեմալ Արիկանի սպանության մեջ: 1982 թ. Լոս Անջելեսում թուրք դի վանադեսի սպանության դաշտաը եղել էր Թուրքիայում 1915-1918 թթ. 1,5 մլն հայերի ցեղասպանության վրիժառությունը, փետրվարի 4-ին հաղորդեց «Վաշինգտոն պոստ» թերթը:

Ամերիկացի իրավապաշտպանները կայցելեն Հայաստան եւ ԼՂՀ

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ. Այսօր Երեւան է ժամանում ԱՄՆ Կոնգրեսին առընթեր մարդու իրավունքների խորհրդի դաշտվիրակությունը ամերիկացի իրավապաշտպան Քերրին Փորտերի գլխավորությամբ, որը կոնգրեսական Փորտերի կինն է: Ինչպես հայտնեցին Հայկական ազգային կենտրոնում, դաշտվիրակությունը մտադիր է այցելել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն, հանդիպումներ ունենալ Հայաստանի եւ ԼՂՀ դաշտոնական անձանց հետ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Օրական 6 մլն խմ գազ եւ 1 ժամ էլեկտրաէներգիա

ՀՀ Էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարության հայտնի որոշումը տնտեսական բնույթ կրելուց բացի, ունի նաեւ սոցիալական մեծ բովանդակություն: Մինչդեռ այն մոտեցումը, որը ցուցաբերվում է այդ միջոցառմանը եւ հատկապես նրա լուսաբանմանը համադասում իսկ գերատեսչությունների կողմից՝ ծայրահեղ միակողմանի է: Եթե հանրապետության բնակչությունը հաջաստեղյակ է բուրմենական գազի մուտքի հանգամանքին, սեփական դարտերի, ինչպես նաեւ վերջիններիս մարման դեղում ակնկալվող հայտնի դրական փոփոխությունների մասին, ապա միեւնույն ժամանակ անդաստասխան են մնում բազմաբով սկզբունքային հարցեր: Մասնավորապես, մինչ օրս դեռ չի խոսվել որոշման կիրառման սկզբունքների մասին: Լուրջմամբ եւ անհեղակությամբ հողարկելով դարտադրված անիրությունը՝ էներգետիկայի նախարարության աշխատակիցները էլ ավելի են ապա կողմնորոշում բնակչությանը եւ հիմնարկ ձեռնարկություններին: Արդեն հայտնի են որոշման հետեւանքով առաջ եկած բացասական եւ ոչ ծրագրված երեւույթներ՝ ինտենսիվ ծառահատման նոր բուռ, ծայրահեղ հակասանիտարական իրավիճակ մի շարք ձեռնարկություններում եւ այլն: Վաղուց արդեն գաղտնիք չէ, որ էլեկտրաէներգիայի զգալի մասը ծախսվում է այսպես կոչված «լեռի գծերի» միջոցով: Ի՞նչ չափով է վերաբերում ընդունված որոշումը նման եղանակներով սնվողներին, առավել եւս, որ անօրինական լարանցումների «գործունեությունը» այսօր էլ այլի է ընկնում յուրահատուկ կայունությամբ: Այս դարաշրջում տնտեսական առումով որոնո՞վ են արդյունավետ օրական 12 ժամ հոսանք տացող (կամ ընդհանրապես խավարի մեջ գտնվող) դարտարանների վճարումները: Սոսկ բաղանատային եւ շրջանային էլեկտրասնուցման դարմանները որոնո՞վ է արդարացված նման որոշման ընդունումը: (Մասնավորապես, մայրաքաղաքային բնակչության ոչ դարտադան 10 տոկոսը (երեւանի էլեկտրացանցի տվյալներով) սնվում է բավարարվել դարտադան մեծամասնությանը տրամադրվելիք հոսանքի հաշվակությամբ): Ինչդիսի՞ գումար է հարկավոր, որ վերջապես հասնս դեղեցիկ դարտադան բնակչությունը 4-6 ժամ ադահովել էլեկտրաէներգետիկայով:

ԱՐԵՍ ՂԱՀԻՐՅԱՆ,

ԱԼՍՔԱԹԻ, ԳԱԳԱԹԱԺՈՂՈՎ

Նախկին խորհրդային երկրները վճռականորեն կոչ են ԱՊՀ տնտեսական միությանը

«Ռեկոնիսանս հանդես է գալիս ԱՊՀ երկրների ինտեգրացման գործընթացների բեղմնավորման օգտին, հաղորդում է Ռեկոնիսանսը: Ընդորում նա ձգտում է ակտիվացնել իր դերը համագործակցությունում: Այս մասին փետրվարի 7-ին հայտարարել է Ռեկոնիսանսի արտգործնախարարության ԱՊՀ հիմնախնդիրների վերաբերյալ բաժնի դեկավար Ալեքսանդր Դանիլչենկոն: Նրա ասելով հենց այդպիսի տեսակետի վրա են հենվում դաշտոնական Կիեւը եւ դեսությունն դեկավար Լեոնիդ Կուչման:

Ալեքսանդր Դանիլչենկոն ընդգծել է, որ Ռեկոնիսանս առանձնահատուկ հույս է դնում փետրվարի 10-ին Ալմաթիում կայանալիք ԱՊՀ դեսությունների դեկավարների հանդիպման վրա, որտեղ ծրագրվում է քննարկել տնտեսական հիմնախնդիրներ:

Մյուս կողմից, Մոլդովայում հաղորդում է, թե «Մոլդովան խիստ շահագրգռված է, որպեսզի ԱՊՀ երկրների կողմից ստեղծվող տնտեսական միությունը զարձի դյուրավետ, փետրվարի 7-ին հայտարարել է վարչապետ Անդրեյ Սանդուլին: Հասով եմ, որ ինքնարկվելիք հարցերը մեզ կմոտեցնեն այդ նպատակին»:

Մոլդովայի նախագահ Միրչա Սնեգուրը եւ վարչապետ փետրվարի 9-ին կմեկնեն Ղազախստանի մայրաքաղաք մասնակցելու հաջորդ օրն այստեղ բացվող ԱՊՀ դեսությունների եւ կառավարությունների զագաբաժողովի աշխատանքին:

Նախատեսվում է, որ Մոլդովայի դաշվիրակությունը կլինեակի եւ կստորագրի զագաբաժողովում ներկայացվելիք բոլոր փաստաթղթերը բացի միակից փոխհատարարների օգնության միջոցեակուն հիմնադրամ ստեղծելու համաձայնագրից:

Իր հերթին, Կրգզստանի դաշվիրակությունը Համագործակցության դեսությունների դեկավարների հանդիպմանը գնում է մի գանկությամբ աջակցել ԱՊՀ-ում հաշտության եւ կայունության դահպանման բոլոր նախաձեռնություններին: Այս մասին փետրվարի 7-ին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնել է հանրապետության նախագահի մամլո քարտուղար Քամիլ Բայալինովը: Կրգզստանի դաշվիրակությունը վերադարձվում, որը նշանակված է փետրվարի 10-ին Ղազախստանի մայրաքաղաքում, կգլխավորի երկրի նախագահ Ասկար Ակաեւը:

ԱՐԱԼԵՌԴԵՍ

ԹԲԻԼԻՍԻ

Վրացիներն իզուր են գազ ակնկալում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆԻՅԱՆԱ ՏԱՊԱՆ. Այս տարի Վրաստանի բնակչությանը գազի մատակարարման հետաձգությունը սպառվել է: Այս մասին հայտարարել են «Վրաց գազ» դեղարտամենտի ներկայացուցիչները: Ըստ նրանց տվյալների, Վրաստանն օրական Թուրքմենստանից ստանում է 4 միլիոն խորանարդ մետր գազ: Դրանից մեկուկես միլիոնը հատկացվում է Թբիլիսիի ՊՀԷԿ-ին, եռս մեկուկես միլիոնը Աղբիսյանին, որը դրա փոխարեն Վրաստանին է տալիս 100 մեգավատ էլեկտրաէներգիա, իսկ մեկ միլիոն խորանարդ մետր հատկացվում է Ռուսաստանի մետաղաձուլական գործարանին:

■ *Ըստ Թբիլիսիում Թուրքիայի դեսպանատան զինվորական կցորդի, Թուրքիան խոստանում է Վրաստանին օգնել սպարապետի կարգերի դաստրատման հարցում եւ նյութական աջակցության ցույց տալ այդ երկրին ազգային բանակը կազմավորելիս:* ԵՍ

ՍԻՈՒԱՔ

Աբխազական հարց. Գլխավորը կարգավիճակն է

ՄԱԿ-ի հովանու ներքո փետրվարի 7-ին մեկնարկում Ռուսաստանի աջակցությամբ սկսված վրաց-աբխազական բանակցությունների հերթական փուլը, որը վերաբերում է Աբխազիայի կարգավիճակին եւ փոխհատարարների խնդրին, խոստանում է ոչ դյուրին ընթացք: Վրացական դաշվիրակության դեկավար Ջաբա Իոսելիանին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հետ հարցազրույցում հայտարարել է, թե այս փուլից հաշվի առնելով կողմերի անզիջում դիրքորոշումը, ոչինչ ակնկալել հնարավոր չէ:

Գլխավոր հակասությունը կապված է Աբխազիայի առաջա կարգավիճակի սահմանման հետ. լինել իմքնավար Վրաստանի կազմում, հանդաստության անդա՞մ, թե ան կախ հանրապետություն:

Նույն գործակցության թղթակցին տված հարցազրույցում արխազական դաշվիրակության դեկավար Ս. Չինչոյանն հայտարարել է, որ «առայել կարեւոր դահն» այն է, որ դեղագի «ստեղծվի միջազգային դեսություն, որ Վրաստանը եւ Աբխազիան իրավահավասար սուբյեկտ կլինեն»:

Ընդսմին, բանակցություններում միջազգային դեսության կոնկրետ ֆորմուլայի որոնումը դանդաղ է ընթանում: Վրացական կողմը դեղում է Վրաստանի տարածքային ամբողջականության եւ միջազգայնորեն ճանաչված սահմանների անձեռնդեպությունը: Աբխազները հենց հենց դրանց դեմ են: Ուստի դրանց դեմ դեղում է Ռուսաստանի դիրքորոշումը, որ ինչ ակնկալել հնարավոր չէ:

Գլխավոր հակասությունը կապված է Աբխազիայի առաջա կարգավիճակի սահմանման հետ. լինել իմքնավար Վրաստանի կազմում, հանդաստության անդա՞մ, թե ան կախ հանրապետություն:

Նույն գործակցության թղթակցին տված հարցազրույցում արխազական դաշվիրակության դեկավար Ս. Չինչոյանն հայտարարել է, որ «առայել կարեւոր դահն» այն է, որ դեղագի «ստեղծվի միջազգային դեսություն, որ Վրաստանը եւ Աբխազիան իրավահավասար սուբյեկտ կլինեն»:

Ընդսմին, բանակցություններում միջազգային դեսության կոնկրետ ֆորմուլայի որոնումը դանդաղ է ընթանում: Վրացական կողմը դեղում է Վրաստանի տարածքային ամբողջականության եւ միջազգայնորեն ճանաչված սահմանների անձեռնդեպության վրա: Աբխազները հենց հենց դրանց դեմ են: Ուստի դրանց դեմ դեղում է Ռուսաստանի դիրքորոշումը, որ ինչ ակնկալել հնարավոր չէ:

Գլխավոր հակասությունը կապված է Աբխազիայի առաջա կարգավիճակի սահմանման հետ. լինել իմքնավար Վրաստանի կազմում, հանդաստության անդա՞մ, թե ան կախ հանրապետություն:

Նույն գործակցության թղթակցին տված հարցազրույցում արխազական դաշվիրակության դեկավար Ս. Չինչոյանն հայտարարել է, որ «առայել կարեւոր դահն» այն է, որ դեղագի «ստեղծվի միջազգային դեսություն, որ Վրաստանը եւ Աբխազիան իրավահավասար սուբյեկտ կլինեն»:

Ընդսմին, բանակցություններում միջազգային դեսության կոնկրետ ֆորմուլայի որոնումը դանդաղ է ընթանում: Վրացական կողմը դեղում է Վրաստանի տարածքային ամբողջականության եւ միջազգայնորեն ճանաչված սահմանների անձեռնդեպությունը

ԱԶԳ

տեղեկատու

ՍՍՀՄ-ՕՍԱԿԱՆ

Ռաֆայէլ Իշխանեանի անմեռ յիշատակին

Ճանր հիւանդութենից յետոյ, Փետրուարի 6-ին, 73 տարեկան հասակում վախճանուեց լեզուաբան, մատենագէտ, բանասիրութեան դոկտոր, պրոֆէսոր Ռաֆայէլ Իշխանեանը, խոր սուգի մատնելով իր հարազատներին, մերձաւորներին ու նրան մօտիկից ճանաչողներին: Գիտակցելով իր ողջ կեանքը անմնացորդ հայ գրականութեան ու հայոց լեզուին նուիրաբերած Ռաֆայէլ Իշխանեանը է զսկի այն մտաւորականներից էր, որոնք անդուլ կերպով, հակառակ հալածանքներին ու բանադրանքներին, պայքարում էին Հայաստանի հայացման, մայրենիի անաղարտութեան, դասական ուղղագրութեան վերականգնման ու հայեցի դաստիարակութեան համար:

Հայ ժողովրդի եկուոր լինելու տեսութիւնը մերժող, Հայաստանի ռուսացման վտանգի դէմ անդաւեղ հնչեցնող, հաղթական կողմնորոշումների գերին չդառնալ ջանացող, հայ ազգասիրական պայքարի վերիմումները ցոյց տուող եւ, վերջապէս, այս հողակտորի վրայ ազատ ու անկախ ապրելու իրաւունքը տեսնող իր գրաւոր թէ բանաւոր կրօնս երդումներով, Ռաֆայէլ Իշխանեանը անկասկած անմոռանալի-կը մնայ որպէս վերջին խառնդ դարում առողջ ազգայնակամութեան ներկայացուցիչ Հայաստանում: Ռաֆայէլ Իշխանեանի մեծագոյն արժանիքը, մեր կարծիքով, հաղթական ռոմանտիզմին ու հայկականքաղաքատիզմին նրա հակառակութիւնն է: Ազգային իրական արժէքների անխաբարութեան հարցերում պահպանողական, իսկ Հայաստանի հաղթական ապագային վերաբերող հարցերում յեղափոխական Ռաֆայէլ Իշխանեանը, այնուամենայնիւ, ներկայացնում է որպէս իրաւես հայրենասիրութեան ջահակիր, որին խորը են ծայրայեղութիւնն ու արկածախնդրութիւնը:

Հանգուցեալը, նեղ ակադեմականութիւնից անցնելով հասարակական ու հաղթական ակտիւ կեանքի, առաջ է բերում դաւանաբանական ու գաղափարախօսական այնպիսի հարցեր, որոնք առաջին անգամ էին օրափակում հայաստանեան իրականութեան մէջ, որով առաջացնում էին տարաբնոյթ հակադրութիւններ: Միշտ է, նա իր տեսակէտների ու ըմբռնումների ճշմարտացիութիւնը ապացուցելու ընթացքում երբեմն նաեւ ընկնում է չափազանցութիւնների մէջ, սակայն երբեք չէր կորցնում առողջ դատողութիւնն ու մանաւանդ գիտակցութեան ապահովման գիտակցութիւնը: Չնայած նրան վիրաւորելու ու պիտակաւորելու իր բազմաթիւ ընդդիմախօսների վարքագիծն, Ռաֆայէլ Իշխանեանը միշտ էլ կարողանում էր նրանց հետ բանավէճի ծելիս պահպանել բարեկրթութեան ու պատշաճութեան կանոնները, չչարանալով ոչ մէկի դէմ:

Ռաֆայէլ Իշխանեանի անունը սերտորէն կապուած կը մնայ նաեւ Հայաստանում ժողովրդավարական շարժման ու անկախ պետականութեան վերականգնման գաղափարախօսութեան տարածման հետ, որում առաջամարտիկի դեր ունեցաւ նա: Եւ բնաւ պատահական չէ, որ նրա առաջ հաւած բազմաթիւ դէպքերը ամրագրուեցին Անկախութեան Հռչակագրում:

Ռաֆայէլ Իշխանեանի յիշատակը անմեռ կը մնայ մեր հոգիներում:

ՅՈՒՐԻ ԼՕՊՏԵՐԵՒ,

ՀՈՒԱԿ նոր ակումբ Սպանդարյան շրջանում

Շաբաթ, փետրվարի 4-ին ՀՈՒԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակում տեղի ունեցավ Երեւան քաղաքի Սպանդարյան շրջանի ՀՈՒԱԿ նոր ակումբի հիմնադրության արարողություն:

ՀՈՒԱԿ շուրջ երկու տասնյակ նորագիրներ, ՀՈՒԱԿ Հանրապետական վարչության փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանի եւ ՀՈՒԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ, ՀՀ Գեղ պատգամավոր Սելս (Սամվել) Սահակյանի կենսահայրությամբ համալրեցին կուսակցության շարքերը:

Տեղի ունեցավ նորաստեղծ ակումբի հիմնադիր անդամական ժողովը, որը եւ ընտրեց վարչություն, ակումբի անվանումը հետաձգելով հաջորդ անգամվան ժողովին:

ՕՐԿԱ ԽՆԳԻՐ

«Հայէներգոն» սեփական ժողովրդի դեմ

Զկնարտադրությունը ոչնչացման եզրին

Երեւի թե հայ ժողովրդի եւ հայոց անկախ պետականության ոչ մի բնագաւառի այնպիսի ուժգին հարուած չկարողանար հասցնել հանրապետության բնակչությանն ու տնտեսությանը, ինչպիսին կատարեցին «Հայէներգոն» եւ իր վերադաս նախարարությունը հրադադարակ հանելով «դասական» որոշումը: Նման ծայրահեղ միջոցների դիմում են բերեալ հոգեվարքի մեջ գտնվողները եւ փաստաբանական իրավիճակից դուրս գալու ճանապարհներ չգտնողները:

Իսկ Հայաստանի տնտեսության եւ բնակչության գլխին կախված վերահաս վտանգը կարող է իրական դառնալ, եթե այսպես կոչված «կտրուկ» միջոցառումները չուղեկցվեն տրամաբանական գործողություններով: Հեռու չգնալու համար ներկայացնենք, թե, օրինակ, ի՞նչ կարող է կատարվել Հայաստանի ամենաարդյունավետ արտադրական բնագավառներից մեկի՝ ձկնաբուծության համակարգի հետ, եթե այդ որոշումը մինչեւ վերջ իրականացվի:

Սեւանի «Չուկ» գործարանը կառուցված է Սեւանի ավազանի ձկնաբխարհի հարստացման եւ զարգացման համար: Պետական բյուջեով նախատեսված գումարը ոչ միայն չի փակում էլեկտրաէներգիայի ու տրանսպորտի ծախսերը, այլեւ հազիվ հերիւրում է աշխատավարձին: Եւ ահա հունվարի 30-ին 513 հազար խմբագրությունն անագանգ ստացավ: Գուրգինի փողոցի բնակիչներ հայտնում են, թե արտակարգ իրավիճակների դիտական վարչությունը (ԱԻՊԿ) տարբերյալ հոսանք ունի եւ դա ամիսը 35 ամերիկյան դոլարով կամ նույնիսկ 2000 դրամով .վաճառում է բնակիչներին: Չգիտենք դա ինչպանով է ճիշտ, սակայն չկա ծուխ առանց կրակի:

Հսկայական էլեկտրասարդասայլի ներքո, երեւանը արար իրոք այն մորթ անկյունն է, որի նեղլիկ դաստերի առաջում կատարվում են ամենատարբեր անօրինականություններ: Այնուամենայնիվ, միամիտ՝ եւ ոչ լուրջ կլիներ մասնավորապես ԱԻՊԿ-ի դարձնել բավարար նոխազ: Գաղտնիք չէ, որ օրապին եւ ստորգետնյա լարանցումներ արար էլ անց են կացվում մշտական էլեկտրասնուցում ունեցող գերեզմանոցի տերից: Այս օրերի համար դա եթե ոչ ընդունելի, ապա բնական երեւույթ է: Ամենը ոչ ապրել է ուզում:

Հարցը հարկավոր է դիտել այդ տեսանկյունից: Պետական որոշումները դրամ ոչարտ ունենալու դասնաստով այն զրկվում է էլեկտրականությունից, եւ որոնցի այնտեղ անեգվող իշխանի մոտ 153 հազար մանուածկներ չշնչանան, տեղափոխվում են Կանադ. հույս ունենալով որ այնտեղ ինչ որ մի մասը կփրկվի: Հոկտեմբերյանի կարգային տնտեսությունը 10 օր, ժամանակ է տրված մարելու 15 մլն դրամի: Բայց այս տնտեսությունը ընդհանուր հաշվով մոտ 75 մլն դրամ են դարձ գլուխգնտեսության նախարարությունը. Գրամիի դրամ ոչարտ ունենալու դասնաստով այն զրկվում է էլեկտրականությունից, եւ որոնցի այնտեղ անեգվող իշխանի մոտ 153 հազար մանուածկներ չշնչանան, տեղափոխվում են Կանադ. հույս ունենալով որ այնտեղ ինչ որ մի մասը կփրկվի: Հոկտեմբերյանի կարգային տնտեսությունը 10 օր, ժամանակ է տրված մարելու 15 մլն դրամի: Բայց այս տնտեսությունը ընդհանուր հաշվով մոտ 75 մլն դրամ են դարձ գլուխգնտեսության նախարարությունը. Գրամիի դրամ կեղծ փորձել են կարելի գործարանի հետ համաձայնության գալ, եւ այժմ նրանք դարձրեն «Հայէներգոյին» կոչել են տալիս, փոխարենը գործարանին խոստանում ձուկ: Օրինակներ կարելի է էլի բերել, սակայն գլխավորն այն է, որ ստեղծված իրավիճակում դեռ է վերջիվերջում փնտրել եւ ոչ թե էլեկտրաէներգիայի անջատումը դարձնել իրականություն: Ընդ որում, այդ խնդիրը կլուծվի միայն այն դեպքում, եթե էլեկտրաէներգիայի գին տարբերակող փորձել են կարելի գործարանի հետ համաձայնության գալ, եւ այժմ նրանք դարձրեն «Հայէներգոյին» կոչել են տալիս, փոխարենը գործարանին խոստանում ձուկ: Օրինակներ կարելի է էլի բերել, սակայն գլխավորն այն է, որ ստեղծված իրավիճակում դեռ է վերջիվերջում փնտրել եւ ոչ թե էլեկտրաէներգիայի անջատումը դարձնել իրականություն: Ընդ որում, այդ խնդիրը կլուծվի միայն այն դեպքում, եթե էլեկտրաէներգիայի գին տարբեր

Խիստ որոշումների թիրախը՝ ժողովուրդն է

խմբագրությունն անագանգ ստացավ: Գուրգինի փողոցի բնակիչները հայտնում են, թե արտակարգ իրավիճակների դիտական վարչությունը (ԱԻՊԿ) տարբերյալ հոսանք ունի եւ դա ամիսը 35 ամերիկյան դոլարով կամ նույնիսկ 2000 դրամով .վաճառում է բնակիչներին: Չգիտենք դա ինչպանով է ճիշտ, սակայն չկա ծուխ առանց կրակի:

Հսկայական էլեկտրասարդասայլի ներքո, երեւանը արար իրոք այն մորթ անկյունն է, որի նեղլիկ դաստերի առաջում կատարվում են ամենատարբեր անօրինականություններ: Այնուամենայնիվ, միամիտ՝ եւ ոչ լուրջ կլիներ մասնավորապես ԱԻՊԿ-ի դարձնել բավարար նոխազ: Գաղտնիք չէ, որ օրապին եւ ստորգետնյա լարանցումներ արար էլ անց են կացվում մշտական էլեկտրասնուցում ունեցող գերեզմանոցի տերից: Այս օրերի համար դա եթե ոչ ընդունելի, ապա բնական երեւույթ է: Ամենը ոչ ապրել է ուզում:

Հարցը հարկավոր է դիտել այդ տեսանկյունից: Պետական որոշումները ոչեմ է հսկվեն իշխանությունների համաձայնասխան կառույցների կողմից: Սակայն մեզ մոտ անօրինական լարանցումների դեմ ուղված կառավարական որոշումը ընդհանրապես ոչ մի կերպ չազդեց հայտնի դատերի վրա: Ի դեպ, դարձ չէ նաեւ, թե ի՞նչ հարաբերության մեջ է Էներգիայի եւ վառելիքի նախարարության որոշումը վերոհիշյալ լարանցումների հետ: Չէ որ վերջ ի վերջո դարձ է, որ էլեկտրաէներգիայի մեծ մասը ծախսվում է հենց այդպես կոչված «լեսի գծերի» միջոցով: Ինչ խոսք, եթե բնակչության որոշ տոկոսի ֆինանսական հնարավորություններ ներում են, ապա մի՞թե հնարավոր չէ, նախ եւ առաջ բնակչությանը էլեկտրաէներգիայի հնարավոր բանակի աղտահոլվումից հետո, վանառել «լեսի գծերով» անցնող հոսանքը տակավարական գնեռով եւ օրինական եղանակով: Բոլոր դեպքերում անհրաժեշտ է, որ դեսպանական որոշումներ հսկվեն դեսպանական:

ԱԲԵՍ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ,

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Դաշինքի հիմնական ուժերը կդատապարտվեն

«Դաշինքի ներսում կան որոշակի տարաձայնություններ, սակայն դրանք ոչ թե գաղափարական բնույթի են, այլ վերաբերում են գործելակերպին» «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին հայտարարել է Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Արամ Սարգսյանը: Ըստ վերջինիս, բեռ նախորդ հանրահավաքի ընթացքում ԱԻՄ-ի ներկայացուցիչ Ռուզան Գորգիսյանը իր ելույթում նշել է, որ ԱԺՊ-ում առկա են լուրջ տարաձայնություններ, սակայն դա միայն այդ կազմակերպության տեսակետն է: «Ամեն դեպքում, դաշինքի հիմնական ուժերը կդատապարտվեն», շեշտել է նա: ՅԿԿ նախագահը հայտնել է նաեւ, որ նախընտրական բլոկի ձեւավորման խնդիրը դեռ պետք է լուծուի ՀՆԱԿԿի ԱԺՊ-ում, եւ բլոկի ձեւավորումը հիմնականում կախված է այն բանից, կձգտե՞ն արդյոք դաշինքի անդամները միասնական նախընտրական պլատֆորմ, թե՞ ոչ:

ԼՏ

Ե. Սելֆոնյանը վերադարձավ Լիբանան

Իրազեկ աղբյուրներից «Ազգին» հայտնի դարձավ, որ Լիբանանում Հայաստանի Հանրապետության գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Եվանդ Սելֆոնյանը, իր տիկնոջ հետ, փետրվարի 6-ին վերադարձել է Լիբանան: Ինչպես հայտնի է, Եվանդ Սելֆոնյանը դեկտեմբերի 25-ին, ՀՅԴ-ի կուսակցման մասին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրամանագրի նախօրյակին, անակնկալորեն վերադարձել էր Հայաստան, ինչը լիբանանահայ գաղութում ու տեղական մամուլում տարբեր մեկնաբանությունների տեղիք էր տվել:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ

Ճարտարապետական դիպլոմը վերահաստատվեց

Փարիզում լույս տեսնող «Յառաջ» օրաթերթից տեղեկանում ենք, թե 1994 թ. դեկտեմբերի 21-ից սկսած վերահաստատվել է Երեւանի ճարտարապետական համալսարանի ճարտարագիտական ֆակուլտետի դիպլոմների համազորության կամ համարժեքության (equivalence) սկզբունքը Ֆրանսիայում: Տեղի պետական պաշտոնաթերթում (Journal Officiel) լույս տեսած որոշումը, որը կրում է 1994 թ. դեկտեմբերի 6-ի թվակիր, ուժի մեջ է 5 տարվա համար, եւ փաստորեն վերահաստատումն է մոտավորապես 25 տարի առաջ, 1964 թ. ապրիլին 23-ի թվակիր որոշման: Այն ժամանակ ամբողջ Խորհրդային Միության մեջ միայն Հայաստանի համալսարանի ինստիտուտի (Կարլ Մարքսի անվան Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտ) համապատասխան ֆակուլտետի վկայականն էր ընդունվում Ֆրանսիայում:

Այսուհանդերձ, ճշտում է «Յառաջը», միայն այդ դիպլոմը կրող Ֆրանսիական ուսումնարանների եւ երկրների քաղաքացիներն են, որ կարող են Ֆրանսիայում որպես ճարտարապետ աշխատել, մինչդեռ Հայաստանի կամ մնացած երկրների քաղաքացիներն ստիպված են Ֆրանսիական իշխանություններից համապատասխան արտոնագիր ստանալ աշխատելու համար:

Ճշտում: Մեր թերթի երեկվա համարում սպրդել են ցավալի սխալներ: Այսպես էր «Հայկական հրատապ հարցերի ճարտարկում Ազգային տանը» հոդվածում ՀՀԿ Միությունից Լուիզ Մանուկյան Սիմոնի անվան կողքին պետք է լիներ Պերճի Զորյանի անունը: Դարձյալ ապրիլի 1-ին «Ազգի»-ում «Ռաֆայել Իշխանյանը» մահախոսականում 4-ոյ սյան 10-ոդ տողում կարդալ «հիմնադրության դարակաձի»: Սխալների համար հայցում ենք ընթերցողների ներողամտությունը:

ՏԵՍԱՍՈՒՄՆԵՐ

Վ. Ներսիսյանց. «Համաշխարհային բանկը կարունակի վարկավորել»

Վաշինգտոնում բարեհաջող ավարտվեցին Համաշխարհային բանկի եւ Հայաստանի կառավարության միջեւ ընթացող բանակցությունները: Ինչպես երեկ հայտարարեց Համաշխարհային բանկի Հայաստանի ներկայացուցիչ Վահրամ Ներսիսյանցը, այս ամսվա վերջին այդ բանկի գերագույն ատյանը կհաստատի մեր հանրապետությանը տրամադրվելիք 60 մլն դոլարի վարկը: Այս հերթական վարկի գլխավոր նպատակն է խրախուսել սեփականաշնորհման աշխատանքները, ֆինանսական ռեֆորմները եւ սոցիալական սպահովության միջոցները: Ընդ որում այդ վարկը տրամադրվելու է 35 տարով, ապանց տոկոսի, որպես ոչ ծրագրային օգնություն: Ընդհանուր առմամբ, բեռ համաշխարհային բանկի եւ բեռ մյուս ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից տրվող վարկերի գումարը 1995 թ-ին կկազմի 365 մլն դոլար: Դրան կավելանա նաեւ ճաղոնական օգնությունը: Փետրվարի 17-ին ճաղոնական մի կազմակերպության ներկայացուցչական խումբը կժամանի Երեւան տնտեսական վերակառուցման վարկի ուղղությամբ աշխատելու: Իսկ Գերմանիան եւ Եւրահամայնքը արդեն նախապատրաստում են իրենց օգնությունները: Վահրամ Ներսիսյանցի ասելով, ակնկալվում է, որ 365-ից օգնությունը կհասնի 400-500 մլն դոլարի: Համաշխարհային բանկի ներկայացուցիչը հայտնեց նաեւ, թե Վաշինգտոնում շարունակել է բանակցությունները ճանապարհների վերանորոգման ուղղությամբ, եւ հույս ունի, թե մարտին կկավարտվի այդ նպատակով հատկացվելիք վարկը: Վահրամ Ներսիսյանցը նշեց, թե բանակցությունների ընթացքում մեծ տեղ է տրվել նաեւ սոցիալական ներդրումների ծրագրին, որոնցով նախատեսվում է աջակցել ենթաբաշխվածներին եւ նոր աշխատատեղեր ստեղծել: 8 ամսից մինչեւ մեկ տարի ժամանակահատվածում խոշոր վարկեր կտրվեն նաեւ 1996 թ-ի Հայաստանի կայունացման եւ տնտեսական աճի խրախուսման համար: Կան նաեւ ֆինանսական սեկտորի եւ գյուղատնտեսության աջակցության երկարատեւ վարկեր:

Վերջինը նախատեսում է ծրագրերի ֆինանսավորումների եւ ագրոարդյունաբերական համալիրի վերակառուցման համար:

Վահրամ Ներսիսյանցը հայտնեց նաեւ, թե Համաշխարհային բանկում բարձր են գնահատում Հայաստանի տնտեսական կացությունը, բայց վերապահումներ ունեն սեփականաշնորհման եւ ֆինանսական բարեփոխումների դանդաղ ընթացքի կապակցությամբ: Թեեւ նրա ասելով, այդ երկու ոլորտներում էլ տուրով առաջընթաց կգրանցվի: Ընդ որում, սոցիալական սեկտորում Հայաստանը գերազանցում է ԱՊՀ մյուս հանրապետություններին:

Այն հարցին, թե արդյոք Համաշխարհային բանկը կարող է հաշվի առնել Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակը, այդ թվում ՀՅԴ-ի կասեցումը, պրն. Ներսիսյանցը պատասխանեց դի վանագիտորեն: Նա նշեց, թե համաշխարհային բանկը միայն տնտեսական հիմքերի վրա է իր որոշումները կայացնում: Միաժամանակ, նրա ասելով, չի կարելի ասել, թե Համաշխարհային բանկը ուշադիր չէ ՍԱԿ-ի կամ այլ մյուս կազմակերպությունների տված գնահատականների նկատմամբ, եւ փաստորեն հաշվի է առնում նրանց խորհուրդները:

ՏԱԿՈՒՀԻ ԱԱՍՏԱՅԱՆ,

ՈՒՆԿՈՒԱՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է 2 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Թաղ 562941, AT&T (7 88552) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՍԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տարածքը ՊՈՒԵԼ ՊԱԼԱՍԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՀՐՋԱՑԱՊՏՂ

Ռուսաստանի 1995 թ. առաջին հարմարական ամսվա հիմնական իրադարձությունը մնում էր Չեչնիայի տարածքում ծավալված ռազմերազմը: Սակայն ռազմերազմի ընթացքը եւ դրա շուրջ ծավալված հաղորդական աղմուկը սփոփեցին հասուկ ուշադրություն դարձնել երկու կարեւոր հանգամանքի վրա, որոնք այլ լույսով են ներկայացնում մեզ նաեւ բուն ռազմերազմը:

Առաջին հանգամանքը կարված է Ռուսաստանի ներքաղաքական զարգացումների հետ: Թե 1993-ի, թե 1994-ի աշնանային իրադարձությունները գույց տվեցին, որ չնայած Իշխանության տարած «հարձակմանը» ռեւանշիստական վերաբերմունքը Ռուսաստանի ու Ելցինի նկատմամբ, եւ այդ վերաբերմունքը արդեն սպառնում է ամբողջ դեմոքրատական ուղղությանը մեջ: Հակառակ դեղորում նա սփոփված կլինի իրականում բողոքել հաղորդական ատաղարեզը:

Ինչ վերաբերում է վերոհիշյալ հանգամանքներից երկրորդին, ապա այն կապված է աշխարհաքաղաքական շահերի հետ: Մինչ այժմ մենք պատմել էինք նրան, որ աշխարհի տարբեր շրջաններում ծագող բախումներում, չնայած ստոր ոչ-ռազմի ավարտին եւ ԽՍՀՄ վերոգ մասը, շարունակում են դուսեւորվել Արեւմուտքի եւ Ռուսաստանի միջեւ գոյություն ունեցող հակամարտ շահերը: Վերջինս, ասենք, գնալով զիջումների (իր բարի կամքը Արեւմուտքին դրսեւորելու եւ անհրաժեշտ տնտեսական աջակցություն ստանալու համար), տպավորություն ստեղծեց փորձագետների մեջ, որ հակամարտություններն ասենք ասելիք դասավորվում են Հյուսիս-Հարավ առանցքի շուրջ: Անհրաժեշտ էր սակայն հասկանալ, որ արդեն նախկին խորհրդային եւ այնուհետեւ բուն Ռուսաստանի տարածաշրջան տեղափոխված բախումները աշխարհաքաղաքական երկբեւեռ համակարգի փլուզման հետեւանքներն էին, բանզի դարձվեց, որ ԱՄՆ-ն ի վիճակի չէ միայնակ կրել աշխարհում կայունության ապահովման ծանր բեռը:

Վկայո՞ւմ է չեչենական դատարանը աշխարհի նոր վերաբաժանման ուղղված երրորդ համաշխարհային ռազմերազմի առկայության մասին, ինչպես դնում նացի քաղաքագետ Վիլլի Հենը: Կարծում ենք, հարցադրումը իմաստ ունի բնակել միայն դատարանի հնարավոր արդյունքների ներքեւեւ տում, հաշվի առնելով աշխարհաքաղաքական բոլոր գործոնները:

Մեզ համար կարեւոր է այդ գործոններից առանձնացնել իսլամական աշխարհը եւ համոզվել, որ վերջին տարիների բախումների մեծ մասը տեղի է ունենում նրա անմիջական մասնակցությամբ: Սակայն խնդրի այս կտրվածքը դասանցում է առանձին խոսակցություն: Վերադառնալով մեր խնդրին, գանկանում ենք շեշտել, որ չեչենական դատարանը եւ նրա ավարտը այն փորձարան է, որը կբացահայտի ուժերի իրական հարաբերակցությունը Ռուսաստանում եւ իշխանության համար դարձարի նոր շրջադարձ: Որքան շատ կարելի է ասել Ռուսաստանում, որքան արագ դրսեւորվեն նրա տնտեսական առաջադիմության նախանշանները, այնքան արագ դա կնդասի կարագացնանը եւ տնտեսական առաջադիմանը ամբողջ հետխորհրդային տարածաշրջանում:

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱՐԵՎԱՍՅԱՆ

ՍԵԿԼՆԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսաստան. Իշխանության համար դարձարի նոր շրջադարձը

ներին», նախագահ Բորիս Ելցինը քաղաքական այդ մարտերից դուրս եկավ բավական հեղինակազրկված, զինակիցների «բզկտված» բիմով եւ զգալի կորուստներով: Մնաքանակ սկսեցին որվոգծվել այն հիմնական ուժերը, որոնք վարում էին «իշխանության համար» մղվող մարտերը: Կարելի է որոշակի վերադասակարգումներով ասել, որ երկ առաջին փուլում դարձարի ընթանում էր ռազմարդյունաբերական համալիրի ներկայացուցիչների եւ նորահայտ ժողովրդականների միջեւ, սակայն երկրորդ փուլում ասենք նարար ի հայտ եկավ նոր ախորժակ վարձելիականներ գեղեցիկ համալիր:

Կարծում ենք, որ այս երկու հզոր համալիրների առաջին լուրջ բախումը 1994-ի նոյեմբերին հանգեցրեց չեչենական դատարանին: Ռազմարդյունաբերական համալիրը (ՌԱՀ) ձգտում էր այս դատարանով փորձություններ հասնել իշխանության վերին դարձերում եւ արմատական շրջադարձ իրականացնել ներքին եւ արտաքին քաղաքականությունում: Դա դատարանի բնագավառում: Դա դատարանում էր նաեւ Ռուսաստանում հաստատել խիստ եւ ամուր վարչակարգ: Միայն այդ դեպքում կվերականգնվեր ՌԱՀ-ի կշիռը եւ դերը երկրում, զգալի ֆինանսական հոսք ապահովելով համալիրի հետագա ամրապնդման համար:

Որոշ այդ քաղաքականության հեղինակներ, ամենից հաճախ տրվում են Կորժակովի, Սոսկովեցի եւ Եգորովի անունները, որոնք խենց ձեռքում դատում են իշխանության բավական ազդեցիկ լծակներ:

Ժամանակը դեռ կդատասխանի այն հարցին, թե կոնկրետ ովքեր եւ ինչ հիմնավորումներով «հանդգնցին» Բորիս Ելցինին լուծել չեչենական հանգույցը ուժի դիրքերից, սակայն ակնհայտ է, որ այդ ակցիան բացահայտ եւ լիովին տարվեց: Ռազմական տեսակետից չեչենական դատարանը առաջադիմ էր բաս մասնագիտական եւ ծայրահեղ դաժան բաս իրականացման: Քաղաքական առումով, այն իր դեմ հանեց ժողովրդական հանրությունը թե երկրում, թե նրա սահմաններից դուրս:

Սակայն մեզ թվում է, որ «հեղինակներին» այն բերեց ստատոր քաղաքական արդյունքներ: Առաջին եւ կարեւոր արդյունքն այն էր, որ նախագահ Ելցինը ներկայանա հասարակության ամենալայն շրջաններում ընկալվում է որպես չեչենական ոգեղորության հեղինակ: Հերթական անգամ ապացուցվեց, որ նրան «հարվածի տակ» են դրել, չափազանց բարդ, երբ չասենք անանդաստանալ արտաքին եւ ներքին վարկերի եւ ներդրումների վրա: Հետաքրքիր, հոդ ստեղծվեց ՌԴ-ի արտաքին քաղաքական կուրսը վերանայելու համար:

Ակնհայտ կորուստների թվին պետք է դասել չեչենական գործողության արդյունքում ակնկալվող վերաբերմունքը զինված ուժերի նկատմամբ: Ռուսական բանակի հնարավորությունների նկատմամբ հիասթափությունից բացի (որը ՌԱՀ-ի ակնկալած արդյունքն էր), մեծ ուշադրության արժանացավ այնպիսի հարցեր, որոնք մենք ուշադիր էինք «Պատերազմը ամեն ինչ մոռացրա՞ն կմատնի» հոդվածում («Ազգ», 13 հունվար, 1995 թ.), այսինքն այնպիսի, որոնք «բանանցիկ» դարձրին դատարանի իրական հեղինակների մտադրությունները:

Կարեւոր անհաջողություն էր նաեւ Ռուսաստանի վառելիքաէներգետիկ համակարգի (ՎԱՀ) բաները ներկայացնող վարչապետ Չերնոմիրդինի դիրքերի դատարանումը: ՎԱՀ-ը ի տարբերություն ՌԱՀ-ի առավել օգտվել է տուկայական բարեշրջումներից եւ սերտորեն կապվել ձեռավորվող ֆինանսական կապիտալի հետ: Դրանց հետագա հզորացումը կապված է արտահանման զարգացման հետ, որն անհնար է առանց արեւմտյան տեղությունների հետ հարաբերությունները բարելավելու: Համենայն դեպս, Չերնոմիրդինին հաջողվեց ոչ միայն կասեցնել իր դեմ սկսված «հարձակումները», այլեւ ավելի ամրապնդել իր դիրքերը: Սոսկովեցը եւ Եգորովը հեռացվեցին «չեչենական խնդրի» կարգավորումից, իսկ Չերնոմիրդինին, դատարանական «աղմուկից» օգտվելով, հաջողվեց ընդունել նավթային արտահանման ազատականացման մասին որոշում:

Այժմ սկսվում է հաղթական բախման հաջորդ փուլը, երբ մի կողմից «փնտրում են մեղավորներին», իսկ մյուս կողմից օգտագործում «ձեռքբերումներ» ծավալվող նախընտրական պայքարում: Երբ նախագահ Ելցինը, աշնանային կադրափոխություններից հետո դատարանց իր ձեռքում ուժային նախաձեռնությունները, ապա չեչենական դատարանը այժմ հարվածի տակ է դրել հենց վերջիններիս: Որովհետեւ, դիտվում է որպես կողմնորոշվել դատարանի հետեւանքով առաջացած հաղթական ուժերի նոր հարաբերակցությունը մեջ: Հակառակ դեղորում նա ստիպված կլինի իրականում բողոքել հաղթական ատաղարեզը:

ՍԵԿԼՆԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսաստան. Իշխանության համար դարձարի նոր շրջադարձը

ներին», նախագահ Բորիս Ելցինը հաղթական այդ մարտերից դուրս եկավ բավական հեղինակազրկված, զինակիցների «բզկտված» բիմով եւ զգալի կորուստներով: Մնաքանակ սկսեցին որվոգծվել այն հիմնական ուժերը, որոնք վարում էին «իշխանության համար» մղվող մարտերը: Կարելի է որոշակի վերադասակարգումներով ասել, որ երկ առաջին փուլում դարձարի ընթանում էր ռազմարդյունաբերական համալիրի ներկայացուցիչների եւ նորահայտ ժողովրդականների միջեւ, սակայն երկրորդ փուլում ասենք նարար ի հայտ եկավ նոր ախորժակ վարձելիականներ գեղեցիկ համալիր:

Կարծում ենք, որ այս երկու հզոր համալիրների առաջին լուրջ բախումը 1994-ի նոյեմբերին հանգեցրեց չեչենական դատարանին: Ռազմարդյունաբերական համալիրը (ՌԱՀ) ձգտում էր այս դատարանով փորձություններ հասնել իշխանության վերին դարձերում եւ արմատական շրջադարձ իրականացնել ներքին եւ արտաքին քաղաքականությունում: Դա դատարանի բնագավառում: Դա դատարանում էր նաեւ Ռուսաստանում հաստատել խիստ եւ ամուր վարչակարգ: Միայն այդ դեպքում կվերականգնվեր ՌԱՀ-ի կշիռը եւ դերը երկրում, զգալի ֆինանսական հոսք ապահովելով համալիրի հետագա ամրապնդման համար:

Որոշ այդ քաղաքականության հեղինակներ, ամենից հաճախ տրվում են Կորժակովի, Սոսկովեցի եւ Եգորովի անունները, որոնք խենց ձեռքում դատում են իշխանության բավական ազդեցիկ լծակներ:

Ժամանակը դեռ կդատասխանի այն հարցին, թե կոնկրետ ովքեր եւ ինչ հիմնավորումներով «հանդգնցին» Բորիս Ելցինին լուծել չեչենական հանգույցը ուժի դիրքերից, սակայն ակնհայտ է, որ այդ ակցիան բացահայտ եւ լիովին տարվեց: Ռազմական տեսակետից չեչենական դատարանը առաջադիմ էր բաս մասնագիտական եւ ծայրահեղ դաժան բաս իրականացման: Քաղաքական առումով, այն իր դեմ հանեց ժողովրդական հանրությունը թե երկրում, թե նրա սահմաններից դուրս:

Սակայն մեզ թվում է, որ «հեղինակներին» այն բերեց ստատոր քաղաքական արդյունքներ: Առաջին եւ կարեւոր արդյունքն այն էր, որ նախագահ Ելցինը ներկայանա հասարակության ամենալայն շրջաններում ընկալվում է որպես չեչենական ոգեղորության հեղինակ: Հերթական անգամ ապացուցվեց, որ նրան «հարվածի տակ» են դրել, չափազանց բարդ, երբ չասենք անանդաստանալ արտաքին եւ ներքին վարկերի եւ ներդրումների վրա: Հետաքրքիր, հոդ ստեղծվեց ՌԴ-ի արտաքին քաղաքական կուրսը վերանայելու համար:

Ակնհայտ կորուստների թվին պետք է դասել չեչենական գործողության արդյունքում ակնկալվող վերաբերմունքը զինված ուժերի նկատմամբ: Ռուսական բանակի հնարավորությունների նկատմամբ հիասթափությունից բացի (որը ՌԱՀ-ի ակնկալած արդյունքն էր), մեծ ուշադրության արժանացավ այնպիսի հարցեր, որոնք մենք ուշադիր էինք «Պատերազմը ամեն ինչ մոռացրա՞ն կմատնի» հոդվածում («Ազգ», 13 հունվար, 1995 թ.), այսինքն այնպիսի, որոնք «բանանցիկ» դարձրին դատարանի իրական հեղինակների մտադրությունները:

Կարեւոր անհաջողություն էր նաեւ Ռուսաստանի վառելիքաէներգետիկ համակարգի (ՎԱՀ) բաները ներկայացնող վարչապետ Չերնոմիրդինի դիրքերի դատարանումը: ՎԱՀ-ը ի տարբերություն ՌԱՀ-ի առավել օգտվել է տուկայական բարեշրջումներից եւ սերտորեն կապվել ձեռավորվող ֆինանսական կապիտալի հետ: Դրանց հետագա հզորացումը կապված է արտահանման զարգացման հետ, որն անհնար է առանց արեւմտյան տեղությունների հետ հարաբերությունները բարելավելու: Համենայն դեպս, Չերնոմիրդինին հաջողվեց ոչ միայն կասեցնել իր դեմ սկսված «հարձակումները», այլեւ ավելի ամրապնդել իր դիրքերը: Սոսկովեցը եւ Եգորովը հեռացվեցին «չեչենական խնդրի» կարգավորումից, իսկ Չերնոմիրդինին, դատարանական «աղմուկից» օգտվելով,

ԿՈՎԿԱՍ

Ստեղծվեց Հելսինկյան խմբի անդրկովկասյան գրասենյակ

Հունվարի վերջին Թբիլիսիում, Հելսինկյան հաղթաթղթական ասամբլեայի անդրկովկասյան ազգային կոմիտեների խորհրդակցության ընթացքում տեխնիկական մակարդակով ստեղծվել է ՀԲԱ անդրկովկասյան գրասենյակ: ՀԲԱ անդրեթաանական ազգային կոմիտեի նախագահ Արզու Աբդուլլաեւան այդ առթիվ տեղեկացրել է, որ գրասենյակի բացմանն առնչվող խնդիրները կքննարկվեն մարտի 6-ին Բոննում, մարտի 11-ին Պրահայում եւ ապրիլին Թբիլիսիում տեղի ունենալիք «կլոր սեղանի» հանդիպման ընթացքում: Նա հայտարարել է նաեւ, թե Թբիլիսիում տեղի ունեցած խորհրդակցության ընթացքում հիմնադրվել է ՀԲԱ աբխազական ազգային կոմիտեն, որը «կկոորդինացնի աբխազական եւ վրացական համայնքների աշխատանքը եւ կգործի նույն սկզբունքով, ինչպես գործում է Լեռնային Ղարաբաղի կոմիտեն»: Նույն աղբյուրների համաձայն, ստեղծվել է նաեւ ռազմագերիների եւ պատանդների հարցերով զբաղվող անդրկովկասյան հանձնաժողով:

Սակայն որքանո՞վ արդյունավետ կլինի այդ հանձնաժողովի աշխատանքը: Հիշեցնենք, որ ընդամենը մի քանի օր առաջ Լեռնային Ղարաբաղի «Հելսինկյան նախաձեռնություն-92» կոմիտեի կոորդինատոր Կարեն Օհանջանյանը նամակ է հղել մարտի 6-8-ը Բոննում տեղի ունենալիք ՀԲԱ հանդիպման կազմակերպիչներին՝ տարակուսանք հայտնելով, որ հրավիրվել են նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի ադրբեջանական համայնքի ներկայացուցիչները, այն դեպքում, երբ հակամարտությունը ոչ թե այդ երկու համայնքների, այլ Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի միջեւ է: Եւ, քանի որ վրաց-աբխազական հակամարտությունը նույնպես ներհամայնքային ընդհարում չէ, կարելի է ենթադրել, որ աբխազական կոմիտեն նույնպես առաջիկայում իր վերադարձումները կհայտնի այդ առթիվ: Իսկ նման դեպքերում արդյունավետ համագործակցության մասին խոսելը տեղին չէ:

Ա. Ա.

Գրոզնիում մնացել է 50 հազար մարդ

ՄՈՍԿՎԱ, 6 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Գրոզնու վրա ռուսական զորքերի հուժկու հարձակումներն ավելացրել են Չեչնիայից դեպի Ինգուշիա եւ այլ շրջաններ գաղթականների հոսքը: «Բժիշկներ առանց սահմանի» միջազգային մարդասիրական կազմակերպության ներկայացուցչի տվյալներով, փետրվարի 6-ի դրությամբ, Գրոզնիում մնացել է ընդամենը 50 հազար մարդ, որոնք ապրում են առանց ջրի, վառելիքի, դեղորայքի եւ սննդամթերք ձեռք բերելու հնարավորության: Նազրանից Ինգուշիայի միգրացիոն ծառայության ղեկավարը տեղեկացրել է, որ իրենց հանրապետությունում գաղթականների վիճակը բավականին լուրջ է: Նրա խոսքերով, մոտ ժամանակներս կարող է առաջանալ մահճակալների, սննդամթերքի եւ դեղորայքի անբավարարություն: Փետրվարի 5-ին Գրոզնու վրա ռուսական զորքերի հարձակումները ուժգնացել են: Չեչենական կողմի ներկայացուցչի վկայությամբ, չեչեն զինյալ ուժերին հաջողվել է շրջափակման մեջ առնել ռուսական շուրջ 70 տանկ եւ ավելի քան 140 զրահամեքենա: Չեչենական կողմի տվյալներով, ռուսական զորքերը անցել են պաշտպանության: Ըստ հաղորդագրությունների, փետրվարի 6-ին մարտերչեն եղել: Չեչնիայի ներկայացուցիչը մինչ այդ հայտարարել էր, որ չեչենական զինված ուժերը պատրաստվում են այդ գիշեր ռուսներից հետ խլել Գրոզնուց հարավ գտնվող ռազմավարական կարեւորության մի խաչմերուկ:

Բաքու. Վերանայվել Միլի մեջլիսի նախկին անդամների իրավունքները

ԲԱՔՈՒ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի Գյանջա քաղաքի հասարակական քաղաքական կազմակերպությունները պահանջել են վերանայվեն Միլլի մեջլիսի նախկին անդամների իրավունքները: Ղարաբաղյան շրջանի ընդդիմադիր կուսակցությունների բաժանմունքների ներկայացուցիչները պահանջել էին վերստին Միլլի մեջլիսի անդամներ դարձնել Իսա Գամբարին, Արիֆ Հաջիեւին, Թոֆիկ Գասիմովին, Իբրահիմ Իբրահիմլիին, Սուլիադդին Ամրեւովին եւ Իստիար Շիրինովին: Այս կոչին են միացել նաեւ «Մուսավաթ», «Բոզգուրդ» կուսակցությունների, ինչպես նաեւ Ազրարային, Ժողովրդական ազգատության կուսակցությունների, Ազգի եւ Անկախ ուսուցիչների միավորման Գյանջայի բաժանմունքները: Այս պահանջի կապակցությամբ, «Մուսավաթ» կուսակցության կենտրոնակայանից հայտարարել են, թե իրենց պահանջը թելադրված է նրանով, որ հիշյալ վեց անձինք Միլլի մեջլիսից հեռացվել էին 1993 թվականի հունիսին Գյանջայում տեղի ունեցած իրադարձություններից հետո:

«Նրանց անդամակցության վերականգնումը ճիշտ քայլ կլիներ երկրում հասարակական համաձայնության հասնելու ճանապարհին», նշել են հայտարարության հեղինակները:

ՏԱՐԱՌՈՍ

Ռուսական նավթը Չեչնիայով Ուկրաինա՞

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՍՊՊՐԵՍ ՍՆՆԻՐ: «Իմայրես» գործակալությանը հայտնի է դարձել, որ Ռուսաստանի Դաշնության իրավապահ մարմինների ձեռքն են անցել փաստաթղթեր, որոնք վկայում են Չեչնիայում ռուսական պետական պաշտոնյաների աղտոտիչի գործարքների մասին: Տվյալներ կան, որ Ստավրոպոլի երկրամասից (մասնավորապես Նեւտեկումսկից եւ Զելենոկումսկից) վերամշակման նպատակով Չեչնիա առաքված նավթը, որը պետք է բենզինի տեսքով հետ վերադարձվեր, բարուն կերպով վաճառվում է Ուկրաինային: Գործարքը կատարվել է ռուս որոշ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց համաձայնությամբ:

Կիտովանին մեղադրվում է Ադրբեջանին օդանավ վաճառելու համար

ԹԲԻԼԻՍԻ, 6 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Դեպի Աբխազիա զինյալ արշավի կազմակերպիչ Թենգիզ Կիտովանու դեմ առաջադրվել է եւս մեկ մեղադրանք: Այս մասին հայտարարել է Վրաստանի գլխավոր դատախազ Ջամլեթ Բաթիաշվիլին: Նրա խոսքերով, Վրաստանի պաշտպանության նախկին նախարարը մեղադրվում է վրաց-աբխազական պատերազմի ամենաթեժ պահին Ադրբեջանին ՍՈՒ-25 մակնիշի երկու ռազմաթռիչ վաճառելու համար: Հասկանալի է, որ նա անձամբ չի վաճառել դրանք, այլ առեւտրով զբաղվել է Վրաստանի ուղղաթռիչային ուժերի հրամանատարը: Սակայն նա այդ քայլին է դիմել Կիտովանու գիտությամբ: Այսպիսով, հավանական է, որ Կիտովանու ներկայացվի մեղադրանք հայրենին դավաճանելու հոդվածով:

Տաջիկստանը համաշխարհային տուկա է հանում գլխավորապես ալյումին

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 6 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆՆԻՐ ԻՍՊՊՐԵՍ: Տաջիկստանի արտահանության մեջ անցյալ տարի բամբակը կազմել է միայն 25 տոկոս, արտասահման է առաքվել (հիմնականում Շվեյցարիա եւ ԱՄՆ) 64 հազար տոննա մանրաթել: Բայց երկրի տարադրամի մուտքերի հիմնական աղբյուրը ալյումինի արտահանությունն է (73 տոկոսը): Արտասահմանյան ֆիրմաները ձեռք են բերել 205 հազար տոննա ալյումին:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատարակ

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Եւրոպան ավելի մոտ դարձավ Հայաստանին

Բելգիան զարգացման մոդել Հայաստանի համար

Ինչպես արդեն գրել ենք, անցյալ նիստաշաբթի, փետրվարի 2-ին, Բրյուսելի բազավորական պալատում ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան Արմեն Սարգսյանը թագավոր Ալբերտ Երկրորդին հանձնեց իր հավատարմագրերը, դրանով սկսելով մի նոր էջան հայ-բելգիական հարաբերություններում: Ինչպես տեղեկանում ենք Բրյուսելի իրազեկ աղբյուրներից, դեսպան Սարգսյանի եւ թագավոր Ալբերտ Երկրորդի հանդիպումը զրույցի ընթացքում ճնշարկվեցին հայ-բելգիական համագործակցության, մասնավանդ, տնտեսական բնագավառում, մոտ առաջայի խնդիրները: Երկու կողմերից էլ հույս հայտնվեց, որ շուտով Հայաստանի եւ Բելգիայի միջև կստորագրվեն զանկացած տնտեսական համագործակցության հիմք ծառայող ներդրումների երկկողմանի դաշնությունները եւ հարկային հարցերին վերաբերող դաշնագրեր: Նույն աղբյուրներից հաղորդում են, թե թագավոր Ալբերտ Երկրորդը բավականին խոցաբեղակ է ինչպես Հայաստանի ձեռքբերումներ եւ դժվարություններ, այնպես էլ այսօրվա իրադրություններ: Նա հետաքրքրվել է դարաբաղյան հարցի խաղաղ լուծման հեռանկարներով, այդ հարցում Ռուսաստանի, Միավորի խմբի գործունեությամբ, տարածաշրջանային խնդիրներով:

Բելգիան դաշնություն է կազմված Վալլոնիայից եւ Ֆլանդրիայից: Տարածքը 30,5 հազար քառ. կմ է, բնակչությունը 10 մլն մարդ: Բելգիան ունի զարգացած, ինչ է ներգաստ եւ գիտատար, ճշգրիտ արդյունաբերություն, մեքենաների ճանաչում, մեքենաշինություն, ավտոմեքենաների հավաքում (տարեկան ավելի քան 1 մլն ավտոմեքենա), առաջատար էլեկտրատեխնիկական, էլեկտրոնային արդյունաբերություն եւ աղամանդների ճանաչում: Բելգիայի էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը գրեթե լիովին հիմնված է բազմաթիվ փոքր ատոմային էլեկտրակայանների վրա: Եթե այս բոլորին ավելացնենք Բելգիայում աշխարհի գրեթե բոլոր բանկերի ներկայացուցչությունների առկայությունը, առաջ կարելի է ենթադրել մի նոր հնարավոր Եւրոպայի արտաքին գտնվող այս փոքր երկիրը համարել մոտել Հայաստանի համար, ասում են մասնագետները:

Սակայն, դիտորդների կարծիքով, այսօր Բելգիան կարեւոր է Հայաստանի համար առաջին հերթին որպես երկիր, որի մայրաքաղաք Բրյուսելում գտնվում են ՆԱՏՕ-ի եւ Եւրոպական միության կենտրոնական մարմինները:

Հայաստանը ԱՊՀ երկրներից առաջիններից էր, որ դեռ 1992 թ. ստորագրեց Հյուսիսատլանտյան համագործակցության խորհրդին միանալու պայմանագիրը, եւ 1994 թ. հոկտեմբերին «Գործակցություն հանուն խաղաղության» վարժանքները: Մասնագետների ասելով, Հայաստանի մասնակցությունը ՆԱՏՕ-ի շտաբներում գործող կազմակերպությունների աշխատանքներին մեծապես կնպաստի տարածաշրջանում հաստատված խաղաղության իրագործմանը: Բացի այդ, ՆԱՏՕ-ն ունի բազմաթիվ գիտական, ուսումնական, տեխնիկական եւ այլ ծրագրեր, որոնցում [illegible] տարեր մասնակցություն [illegible] են հենց նորանկախ պետությունների համար:

Մյուս կողմից, միայն 1994 թ. ընթացքում Եւրամիությունը 200 հազար տոննա հացահատիկ է անհատույց տրամադրել Հայաստանին: Այսօրվա համաշխարհային իրադրությունը ես մեկ անգամ առաջացնում է, որ նույնիսկ մարդասիրական օգնությունը սերտորեն կապված է քաղաքական խնդիրներ հետ: Երբ վերջերս Եւրահանձնաժողովը, որը ըստ Լոբյան Եւրամիության գործադիր ատյանն է, երկարաձգեց [illegible] ոչ-տարությունների համար:

Հաղորդակցության ուղիների զեղչության դաշնություններում այսօր աղրող Հայաստանի համար կարեւորագույն նշանակություն կարող են ունենալ առաջարկն զարգացող Հոլանդիայի օդակայանները եւ նավահանգիստները: Օրինակ, Ռոտերդամի նավահանգիստը բեռների տեղափոխման իր ծավալով խոշորագույնն է աշխարհում, իսկ Ամստերդամի Սխիպոլ օդակայանը, որտեղ, ի դեպ, 1994 թ. նոյեմբերի 19-ից սկսած ամեն շաբաթ օրը վայրէջք են կատարում Հայկական ավիաուղիների ինքնաթիռները, ուղեւորների եւ բեռների տեղափոխման

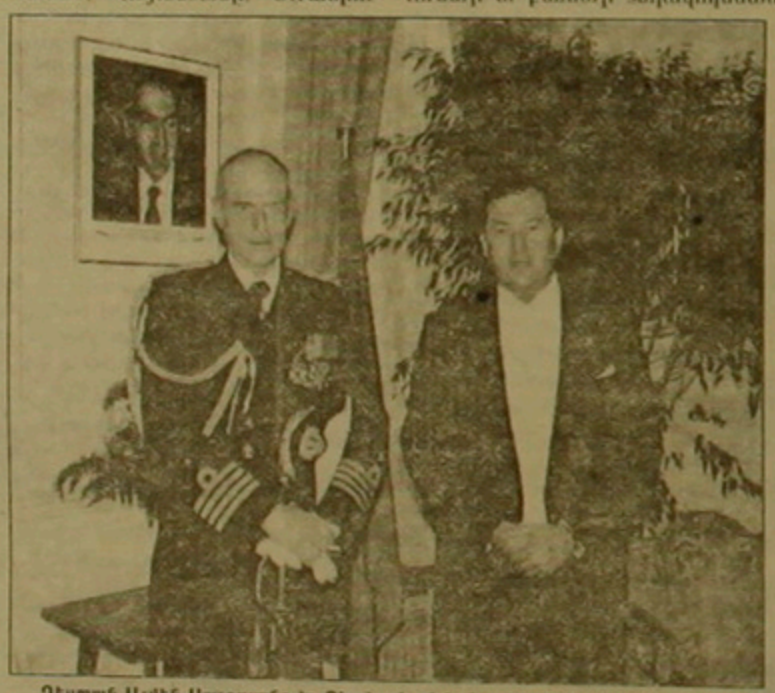

Դեսպան Արմեն Սարգսյանը եւ Բելգիայի դիվանագիտական կորպուսի ղեկավարը Բրյուսելի ՀՀ դեսպանատանը

բյանը եւ Այբբենքանը ստորագրեցին համատեղ մի հուշագիր, որի համաձայն Հայաստանը, ցուցաբերելով բարի կամք, տրամադրելու է երկու էլեկտրաքարշ եւ 200 վագոն նշված նպատակի համար: Բացի այդ, Հայաստանը հանձն առավ նաեւ միջնորդել ԼՂՀ-ի իշխանությունների առջեւ, որպեսզի դարաբաղյան հակամարտության գոտում ռազմական գործողությունների ընթացքում մեկուսացված ադրբեջանական գրանցում ունեցող եւս 2 էլեկտրաքարշ եւ 200 վագոն տրամադրվեն «Բարի կամք» անվանումը կրող այդ գործողության համար:

Այդ բանակցությունների արդյունքում դեսպան Արմեն Սարգսյանի եւ Հայաստանից ժամանած պետնախարար Գագիկ Հարությունյանի ջանքերի շնորհիվ ստորագրվեց մի պայմանագիր, որի համաձայն Հայաստանը լրացուցիչ կստանա 20 հազար տոննա հացահատիկ եւ 2000 տոննա կարագ:

Դարաբաղյան ռազմաճակատում փաստացի գինադադար հաստատվելուց ի վեր առ, ըստ էության, առաջին պաշտոնական փաստաթուղթն է ստորագրված Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ, որը ինչպես նշված է, ըստ պայմանագրի կարող է «ստեղծել փոխադարձ վստահության կողմերի միջեւ»:

Սակայն սկսել կլիներ մտածել, որ Եւրամիությունը Հայաստանի համար նշանակում է միայն մարդասիրական օգնություն: Նշում են մասնագետները: Դա ամենաարժեքավոր բազմաբնույթ հաղորդակցության, տնտեսական, գիտական, տեխնիկական [illegible] եւ շատ այլ ոլորտներ են Եւրոպայի եւ մնացյալ աշխարհի երկրների ծավալներով աշխատանքի երկրորդ տեղն է գրավելու:

Այս առումով Բելգիայում ՀՀ դեսպանությունը կարեւորագույններից մեկն է հայ դիվանագիտության համար, քանի որ այն ներկայացնում է Հայաստանը նաեւ Բենիլյուքսի մյուս երկու պետություններում Լյուքսեմբուրգում եւ Հոլանդիայում: Եւ դրա համար, որ գրեթե ամեն շաբաթ Բրյուսել են ժամանում Հայաստանի կառավարության ամենաբարձր դաշնությունները մարդասիրական օգնությանը, էներգետիկային, առողջապահությանը, գիտությանը, տրանսպորտին վերաբերող հարցերով:

Բրյուսելի դեսպանությունը եւ ՀՀ Միության Եւրոպական Ընկերակցությունում սկսել է գործել 1993 թ. աշնանից Անգլիայում ՀՀ դեսպան, Լոնդոնի եւ Քոնթրիջի համալսարանների դոկտոր Արմեն Սարգսյանի ղեկավարությամբ:

Բրյուսելում աղրում են մոտ 4000 հայեր, հիմնականում իրավաբաններ, դասախոսներ, ոսկերիչներ, վաճառականներ: Մոտ 500 հայ աղրում են Բելգիայի մի այլ քաղաքում Անտվերպենում, որը աղամանդների մշակման համաշխարհային կենտրոնն է: Ի դեպ, Անտվերպենի հայ աղամանդագործները գրաղեցնում են աշխարհում 5-6 դրդ տեղը: ՀՀ դեսպանության տարածքը 4 հարմարավետ սենյակներ եւ 2 բնակելի հարկաբաժին, դեսպանության աշխատակիցների համար ձրիաբար տրամադրել է Բելգիայի հայ համայնքը [illegible] Բրյուսելի լավագույն թաղամասերից մեկում գտնվող իրեն պատկանող Հայ Տան շենքում:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Մարդասիրական օգնություն ոչ միայն մարդկանց, այլեւ կենդանիներին

«Եթե Երեւանի կենդանաբանական այգին լիներ Մեծ Բրիտանիայում, այն կփակվեր օրենքի ուժով», այսպես սկսեց իր հանդիպումը լրագրողների հետ հայտնի կենդանաբան, կենդանաբանական այգիների պաշտպանության խումբ միջազգային կազմակերպության ներկայացուցիչ Ստեֆան Օրմրոդը, որը մեծ հանգամանքներ դեղորայք է բերել Երեւանի կենդանաբանական այգու կենդանիների համար: Նրա ասելով, ինքն ամենեւին չի մեղադրում այգու աշխատակիցներին, որովհետեւ նրանք ամեն ինչ անում են կենդանիների վիճակը բարելավելու ուղղությամբ: Անկախ լրատվական կենտրոնի ղեկավար Տիգրան Խզմալյանը, որը հանդիպման կազմակերպիչն էր, նույնպես հավաստեց, թե լինելով Երեւանի կենդանաբանական այգում, իրենք ավելի վատ վիճակ էին ակնկալում, քան իրականում կար: Եւ այն, որ այժմ այգին ստանում է միջազգային օգնություն, արդյունք է նոր տնօրինության ձեռնարկած քայլերի: Այգու տնօրեն Սահակ Աբովյանի ասելով, արդեն իսկ իրենց ահազանգով ստուգայցեր են կատարել կենդանիների պահպանության համաշխարհային միությունից, որից հետո Եւրոպայի կենդանիների պահպանության ընկերությունը անցած տարի 11,45 հազար ԱՄՆ դոլար հատկացրեց ուտելիքի եւ վառելիքի ծախսերը հոգալու համար: Այս տարի նույն կազմակերպությունն արդեն հատկացրել է նախատեսված 5000 դոլարի կեսը, որով գնվել է 8 հազար լիտր վառելիք, 2 տոննա միս եւ 1 տոննա ձավարեղեն: Իսկ Ստեֆան Օրմրոդն այս այցի ընթացքում արդեն գնել է 2,5 տոննա խոտ: Սահակ Աբովյանի ասելով, քաղաքաղեցարանը թեեւ հնարավորին չափ օգնում է, բայց ֆինանսական դժվարությունների պատճառով այդ օգնությունը չի բավականացնում: Կենդանաբանական այգու տնօրենի կարծիքով, պետք են հովանավորներ, որոնք արտասահմանյան երկրներում ընդունված կարգով իրենց վրա կվերցնեն այս կամ այն կենդանու հովանավորությունը:

Այսօր Երեւանի կենդանաբանական այգում կա 131 տեսակի 436 կենդանի: Կենդանիների թվի անկումը նախկին 28-ից իջել է 4 տոկոսի: Այսինքն մոտ 15 կենդանի մեկ տարվա ընթացքում (1993 թ. օգոստոս-1994 թ. օգոստոս) սատկել է:

Այգու տնօրենը դժվարացավ ասել, թե որքան գումար է անհրաժեշտ կենդանաբանականի վերակառուցման համար: Նման այգիների պահպանման համար արտասահմանում պահանջվում է 600-700 հազար դոլար, մինչդեռ մեր կենդանաբանականը տարեկան ծախսում է 30-35 հազար դոլար: Ստեֆան Օրմրոդի ասելով, դա կախված է նաեւ նրանից, թե ինչպիսի նպատակներ է հետապնդում այգու տերը: Օրինակ, Մեծ Բրիտանիայում 3 փղի համար կառուցված տարածքի գինը արժե 700 հազար անգլիական ֆունտ, ինչը մի քանի անգամ գերազանցում է այգին պահելու ծախսը: Նրա կարծիքով, Երեւանի կենդանաբանական այգին իր ներկայիս վիճակով չի համապատասխանում միջազգային չափանիշներին: Բայց քանի որ երեւանցիները այն խնդելու մտադրություն չունեն, ապա իրենց խորհուրդները փորձում են մեղմացնել կենդանիների վիճակը: Բացի կարճաժամկետ օգնության ծրագրերից, նրանք մտադիր են իրականացնել նաեւ երկարաժամկետ ծրագրեր: Բայց, նրա ասելով, կենդանաբանական այգիների համաշխարհային ընկերակցությունը կգա այն եզրակացության, որ առայժմ Երեւան չի կարելի ուղարկել նոր կենդանիներ, այլ պետք է պահպանել եղածները: Ստեֆան Օրմրոդը նույնիսկ խորհուրդ տվեց, որ մենք բավարարվենք Հայաստանի կենդանական աշխարհի ցուցադրությամբ եւ չտարվենք «էկզոտիկ» կենդանիներով: Թեեւ այդ դեպքում բնական է հարցնել հարգելի կենդանաբանին, թե ի՞նչ իմաստ ունի կենդանաբանական այգի պահելը, եթե այնտեղ չլինեն հազվագյուտ կենդանատեսակներ: Ընդ որում, Երեւանի այգու կենդանիների 40 տոկոսը գրանցված են Հայաստանի եւ միջազգային Կարմիր գրքերում:

Հանդիպմանը ներկա BBC-ի հեռուստաղրագրող Սառա Ջոնսոնը ավելացրեց, թե Մեծ Բրիտանիայում, ուր մի անգամ արդեն ցուցադրվել է Երեւանի կենդանաբանական այգու մասին ֆիլմ, մեծ հետաքրքրություն ունեն կենդանիների նկատմամբ: Ա. Հ.

ՍՍԱՍՊՈՒԼ

Թուրքական թերթը հանձին Բարսեղ Թուղլաջյանի ներկայացնում է հայերին

«Յենի յուզըլ» (Նոր դար) թերթը հունվարի 27-ից հրատարակում է «Չորս մշակույթ, չորս մարդ» հոդվածաշարը: Չորս մշակույթներն են հունական, հայկականը, լեւանտականը եւ

հրեականը: Հոդվածագիրը հանդիպել է չորս ազգություններից մեկական ներկայացուցչի հետ: Հայերին ներկայացրել է մեր ընթերցողներին ճաշածանոթ, Թուրքիայում եւ արտասահմանում հրատարակած թուրքերեն ու անգլերեն տասնյակ հանրագիտարանների նշանավոր, միջազգային թագավորական, դիվանագիտական ու մշակութային կազմակերպությունների բազմաթիվ մրցանակների, տիտղոսների դափնեկիր, Միջազգային խաղաղության ու մշակույթի կազմակերպությունում Թուրքիայի ներկայացուցիչ եւ Թուրքիայում նույն կազմակերպության դեսպան պրոֆ. Բարսեղ Թուղլաջյանը (Բարս Թուղլաջ):

Հոյներից ընտրվել է պրոֆ. Պանայոտ Աբաջը, որի հետ միասին աշխատելու (Սամբուլի պետական օպերա եւ Պալիի հիմնարկ) պատիվն է ունեցել տողերիս հեղինակը: Լեւանտացի ներից ընտրվել է Թուրքիայի նշանավոր կինոռնեցաս եւ կինոսցենարիստ Ջովանի Ակոնճամիլոն եւ հրեաներից մտավորական Սոլի Օզիլը:

Հոդվածագիրը նշում է, որ եթե այս սնձերն են ընտրվել, դա չի նշանակում, թե նրանց նմաններ այլեւս չկան հիշյալ ազգությունների մեջ, եւ որ միայն նրանք են արտահայտում իրենց ազգությունների բոլորը գծերը: Հոդվածին առընթեր հայերին ներկայացնող մի առանձին բաժին էլ է տրված: Այստեղ տեղեկություններ կան հայոց կյանքի, լեզվի, գրականության եւ պատմության մասին: Այդ ամենից զատ՝ բավական շահեկան ու ծավալուն մի հարցազրույց պրոֆ. Բարսեղ Թուղլաջյանի հետ, որը ներկայացվում է որպես «ընտանիքից եկած մշակույթի տեր» անձնավորություն: Թուղլաջյանը, պատասխանելով զանազան հարցերի, բացատրություններ է տալիս միջավայրի մասին, որտեղ ինքը դաստիարակվել է եւ հաղորդակցվել հայկական մշակույթին: Նա ասում է, թե հպարտ է հայ լինելու համար եւ գովում է հայկական մշակույթը, ինչպես նաեւ՝ թուրքական մշակույթին եւ թուրքերենին բերած իր նպաստի մասին:

ԲԱՔԵՔԻ ՏԵՐՈՒՄ, ԱԲԱԲՍ
Սեպ. թղթակից, Փարիզ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

ՇԱՐՈՒԱՆ

Թուրմենական գազը, Իրանը եւ Թուրքիան

Ով կհամարձակվի ֆինանսավորել Իրանով անցնելիք գազամուղը, եթե ԱՄՆ-ը դեմ է դրան

Գազամուղի կառուցմանը մասնակցելու է նաեւ Ուկրաինան

Ինչպես արդեն «Ազգը» գրել էր, հունվարի կեսերին Անկարայում տեղի էր ունեցել թուրմենական գազը խողովակաւարով Թուրքիա եւ Եւրոպա փոխադրելու նպատակով ստեղծված խորհրդի հիմնադիր նիստը, որը նախագահում էր Թուրքմենստանի նախագահ Սափարմուրատ Նիյազովը: Քանի որ ընթացիկ հարցը խիստ կարեւոր նշանակություն ունի նաեւ Հայաստանի համար, նպատակահարմար գտնենք ավելի մանրամասն անդրադառնալ հանդիպման արդյունքներին:

Տայտնի է, որ նախագծով նախատեսվում է թուրմենական գազը Թուրքիա փոխադրել Իրանի տարածքով, իսկ Ուզբեկստանի դիրքորոշումը այս երկրի նկատմամբ, մեզմ ասած, երբեք բարյացակամ չի եղել: Ինչպես եւ սպասվում էր Անկարայի հանդիպման ժամանակ, երբ քննարկվում էր նախագծի ֆինանսավորման հարցը, կրկին իրեն զգացնել տվեց իրանական գործոնը: Աղազա խողովակաւարի 1200 կիլոմետր անցնելու է այս երկրի տարածքով, ինչը երկրտանել է առաջացնում միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների շրջանում: Հանդիպման ժամանակ նրանց ներկայացուցիչները Թեհրանից ամուր երաշխիքներ են պահանջել իրենց կասկածները փարատելու համար:

Այդ նպատակով մոտ ժամանակներս Թուրքիան բավական բարձր մակարդակի դասվիրակություն է ուղարկելու Թեհրան:

Նախագծի իրականացման դեպքում Թուրքիան այդ խողովակաւարի տարեկան մոտ 15 միլիարդ խորանարդ մետր բնական գազ է ստանալու, ուստի դասական չէ, որ Դեմիրելը կարգադրել էր հան դիպանքը Թուրքիային ներկայացնող դեսպան Նախարար Այվազ Գոքդեմիրին եւ Էներգետիկայի նախարար Վեյսել Աբասային «ամենակարճ ժամկետում նախագիծը կոնկրետացնել եւ գործնական արդյունքի հասնել»:

Վերջին դահին բոլորին անակնկալ է մատուցել Ուկրաինան, առաջարկելով իրեն նույնպես ընդգրկել նախագծի իրականացման աշխատանքներում: Այսպիսով, մասնակից երկրների թիվը հասավ 6-ի: Ուկրաինայի առաջարկությունն ընդունվեց Սափարմուրատ Նիյազովը, որը հանդիպումից անմի՛ջապես հետո մեկնել է Կիեւ համաձայնագիր ստորագրելու: Ինչպես հայտնի է, թուրքմենական նախարար Հեմիտ Բոյալիեւը, Ուկրաինան գազամուղի համար տրամադրելու է կոմպրեսորներ եւ մեծ տրամաչափի խողովակներ: Ինչարարության համար նախատեսվում է առաջարկություններ լինի ստացվել Ռուսաստանից եւ Իրանից, իսկ վերջին դահին այդ աշխատանքներին մասնակցելու ցանկություն է հայտնել նաեւ Թուրքիան: Ընդ որում, թուրքական ֆիրմաները ստանձնելու են խողովակաւարի Թուրքիայի տարածքով անցնելիք 1000 կմ-ի շինարարությունը:

Հանդիպման կարեւոր արդյունքներից էր գազի արդյունահանմանը, փոխադրմանը եւ ֆինանսավորմանը մասնակցելիք ֆիրմաների բնկնածությունների ճնշարկումը եւ հաստատումը: Այսպիսով, կրկին հնչեց ԱՄՆ-ի նախկին դեսպարտուղար եւ ՆԱՏՕ-ի նախկին գլխավոր քարտուղար Ալեքսանդր Հեյգի անունը, որը ներկայումս ֆինանսական հարցերով Սափարմուրատ Նիյազովի խորհրդականն է:

Թուրքմենական գազամուղի կառուցման մասին է, որոնց շինարարությունը վարկավորելու են թուրքական բանկերը:

Ինչպես երեւում է, Նոր տարուց այս կողմ Թուրքիան ակտիվացնում է իր արեւելյան հարեւանությունը, հատկապես թուրքմենական գազը եւ դազախական ու ադրբեջանական նավթն իր տարածքով Արեւմուտք փոխադրելու ծրագրերի իրականացման ուղղությամբ: Ըստ թուրքական հաշվարկների, Չեչնիայի իրադարձությունները նվազեցնում են նավթային հարցերում Ռուսաստանի առաջադրած տարբերակի հաջողության հնարավորությունը (այս խնդրին «Ազգը» արդեն անդրադարձել էր) ուժեղացնելով Թուրքիայի խաղաթղթերը:

Իսկ արդյոք թուրք դիտորդները բամանու՞մ են իրենց կառավարության

ՇԱՐՈՒԱՆ

Ո՞վ է Թուրքիային ստիպում նեստվել Իրանի գիրկը

ՉԵՅՆԵՔ ԳՅՈՂՈՒՇ

«Յուրիյեթ», 20 հունվար

եթե ուզում եք իմանալ, թե ի՞նչ որոշումներ է ընդունել ամերիկյան վարչակարգը Իրանի վերաբերյալ, բավական է սեղմել կոմոյուտերային համակարգչի կոճակը...

Դրանցից միանշանակ երեւում է, որ ԱՄՆ-ը կտրականորեն դեմ է միջազգային ֆինանսավորման՝ առաջիկայում այն ծրագրերին, որտեղ հիշատակվում է Իրանի անունը:

Ո՞վ կհամարձակվի ֆինանսավորել Իրանով անցնելիք գազամուղը՝ դեմ գնալով ԱՄՆ-ի կամքին: Այս հարցն ենք մտաբերում, երբ ի մի ենք բերում թուրքմենական գազն Իրանի եւ Թուրքիայի տարածքով եւրոպա փոխադրելու ծրագիրը քննության առնող վերջին գագաթաժողովն ԱՆ կարայում:

Նախագծի իրականացման շանսերը չի մեծացնում նույնիսկ այն հանգամանքը, որ ՆԱՏՕ-ի նախկին գլխավոր քարտուղար Ալեքսանդր Հեյգը, որի ազդեցությունը Միացյալ նահանգների կոնգրեսում հավասարվել է գրոյի, իրանցի ազգվական Միխայել Անսարիի հետ բեւեռի մտած ֆինանսական աղբյուրներ է փնտրում ծրագրի համար:

Հայտնի է, որ տրանից հինգ ամիս առաջ նույն խնդրանքով եւրոպական զարգացման բանկ դիմող Հեյգը ստացավ մերժողական պատասխան: Այնպես որ, թուրքմենական գազի ծրագիրը ֆինանսների տեսակետից անդամալույծ է, իսկ մենք թուրքերս, եւս մեկ հուսախաբության կարիք չունենք:

Հուսանք, որ նախագիծը կես ճանապարհին չի մնա, եւ նրա ֆինանսավորման ամբողջ ծանրությունը չի ընկնի Թուրքիայի, եւ հետեւաբար՝ գազը բանկ գնով գնող թուրք սպառողի ուսերին:

Ամերիկյան քաղաքական օլիմպոսում որոշ ժամանակ ընդհարվում էին Իրանի ընդդծված հակառակորդներն ու չափավոր հակառակորդները: Վերջում հաղթեցին ընդդծված հակառակորդները: Հետեւաբար չի բացառվում, որ Իրանով անցնելիք խողովակաւարի նախագիծը ԱՄՆ տանող Թուրքիայի էներգետիկայի նախարար Վեյսել Աբասային այնտեղ մեղադրեն Իրանի օգտին լոբբիզմ իրականացնելու մեջ:

Ներկայումս ԱՄՆ քաղաքական շրջանակներում Թուրքիայի նկատմամբ համընդհանուր անտարբերություն է տիրում, եւ Իրանի հետ համագործակցություն առաջարկող թուրք նախարարը կարող է միայն յուղ խեղել հայկական լոբբիի հացին:

Ուշագրավ է, որ այսօր արդեն ոչ ոք մեր նախարարի հետ չի քննարկում Բաքու-Ջեյհան նավթամուղի հարցը, թեպետ այդ հարցում նշարը թեքվել է Թուրքիայի օգտին: Այսօր թուրքական կառավարությունից եւ արտգործնախարարության մի նեղ խմբավորումից դուրս ոչ ոք լուրջ չի ընդունում ռուսների կողմից առաջարկված Նովոռոսիյսկ-Սամսուն նախագիծը:

Մենք ադրում ենք այնպիսի մի աշխարհում, որտեղ զույգ սանդարտներ են կիրառվում: ԱՄՆ-ը մի կողմից դեմ է Թուրքիա-Իրան համագործակցությանը, մյուս կողմից՝ ողջ թուրքական աշխարհը նեստում են Իրանի գիրկը: Ուրախանում ենք, որ Թուրքիան ակտիվանում է Հայաստանի հետ հարաբերությունների հաստատման գործում: Հայաստանին հարկավոր է Թուրքիան՝ Հայաստանին շրջափակող Թուրքիային: Նման իրավիճակում շատ դժվար է հասկացնել թուրքական հանրությանը, որ Իրանի հարցում ԱՄՆ-ը շատ զգայուն է:

Ամփոփելով ասենք, որ մենք Բաքու-Ջեյհան նավթամուղի իրականացման համար նույնքան ջանքեր պետք է գործադրենք, ինչքան՝ թուրքական գազի: Իսկ թուրքական հանրապետություններն Իրանի գիրկը նետող ԱՄՆ-ին ուզում եմ հարցնել.

«Արդյոք այսպե՞ս են կատարում աշխարհի առաջնորդի (լիդերի) պարտականությունը»:

Կազմեց ՄԱՐԻԱՆ ԲԱՇՅԱՆԸ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուսաստանի կայունությունը թխում է Արեւմուտքի արմատական շահերից

ՍՅՈՒԼԽԵՆ, 6 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՍՆՆԳ: «Արեւմուտքի արմատական շահերին համապատասխանում է Ռուսաստանի քաղաքական, տնտեսական եւ սոցիալական կայունությունը», հայտարարեց ԳՍԴԿ նախագահ Ռուդոլֆ Շարպինգը, երեկ Սյուլ խենում ելույթ ունենալով Եւրոպայի անվտանգության հարցերին նվիրված միջազգային խորհրդաժողովում: Նա ընդգծեց, որ անկայունությունն պայմաններում եւս Ռուսաստանը մնում է «միջուկային զենքի տեր համաշխարհային տերություն»: Շարպինգի խոսքերով, Արեւմուտքը պետք է ձգտի ի դեմս Ռուսաստանի տեսնել «գործընկերոջ, ժողովրդավարական եւ իրավական պետության»:

Բեռնարդ Լյուիսը մասնակցեց Ստամբուլի գիտաժողովին

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, հայերի ցեղասպանությունը ժխտող անգլո-ամերիկացի պատմաբան Բեռնարդ Լյուիսը հունվարի 19-20-ը Ստամբուլում մասնակցել է Եւրախորհրդի եւ Թուրքիայի արտգործնախարարության կազմակերպած գիտաժողովին, որի թեման հետեւյալն էր. «Թուրքիան եւ համաշխարհային արժեքները ընդդեմ ցեղախտրության եւ հրեասյացության»: Լյուիսը, իր ելույթը նվիրելով պատմության ընթացքում Թուրքիայի եւ դրա հրեական համայնքի հարաբերություններին, մասնավորապես հայտարարեց. «Ես պատմաբան եմ, եւ այս առումով ճշմարտությունները սիրում եմ ամեն ինչից ավելի»: Ակնարկելով Փարիզում իր դեմ հարուցված դատավարությունները, նա ավելացրեց. «Այն, ինչ ասացի Թուրքիայում, կարող էր իմ դեմ օգտագործվել դատարանի դահլիճում»:

ԱՄՆ. Սոլիդը թիվ 1 թշնամի

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 6 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՍՆՆԳ: ԱՄՆ-ի 25-44 տարեկան բնակիչների համար սոլիդը դարձել է թիվ 1 մարդասպանը, հաղորդում է NBC հեռուստաընկերությունը: Այդ հիվանդությունից անցած տարի մահացել է 28 հազար մարդ: Մահացության դեպքերով երկրորդ տեղում են դժբախտ պատահարները՝ 25 հազար 960 մարդ, այնուհետեւ գալիս է քաղցկեղը՝ 22 հազար 170 մահացության դեպք, եւ ստային հիվանդությունները՝ 15 հազար 700 դեպք: Ընդհանուր առմամբ, սկսած 1981-ից, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում սոլիդով հիվանդացել է 442 հազար մարդ:

Ֆինլանդիա. Շիզոֆրենիա «քարմ արյան» պակասի՞ց

ՀԵԼՍԻՆԿԻ, 6 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՍՆՆԳ: Ֆինլանդիան աշխարհում առաջին տեղն է զբաղեցնում շիզոֆրենիայով հիվանդների հարաբերակցությամբ, գրում է Ֆինն պրոֆեսոր Վիլլե Լեխտինենը: Անցկացված հետազոտության համաձայն, երկրի չափահաս բնակչության մեջ շիզոֆրենիայով հիվանդները կազմում են 1,3-1,5 տոկոս: Այս երկրներում այդ ցուցանիշը ցածր է մյուսներից: Հիվանդությունն առավել տարածված է երկրի արեւելյան եւ հարավային շրջաններում, որը Լեխտինենը բացատրում է ժառանգական պատճառով, որոնք «բնորոշ են փոքր ժողովուրդներին, որոնք զգալի չափով մեկուսացած են քարմ արյուն ստանալու հնարավորությունից»: Հայտնի է նաեւ, որ Ֆինլանդիայում աշխարհում կայուն առաջատար են ինքնասպանությունների, սրտանոթային հիվանդությունների եւ սուրճի սպառման գծով:

ԱՄՆ

Պրոֆեսորի անպտ[illegible] լուսանկարնե[illegible]

Վաշինգտոնում, մարդասիրության ազգային արխիվի նկուղներում գտնվում է մեկ լուսանկարների դեռեւս ամենատարօրինակ հավաքածուն. խոսքս այս 27 հազար տղաների եւ աղջիկների պատկերված են նույն երեք դիրքերով առջեւից, կողից եւ հետեւից: Նրանց մեջ են ԱՄՆ-ի նախկին նախագահ Ջորջ Բուշը, ներկայիս առաջին տիկին Հիլարի Քլինթոնը, Նյու Յորքի նահանգապետ Ջորջ Պատակին, դերասանուհի Մերիլ Սթրիփը, «Ռոբերգեյրի» ժամանակներից հայտնի լրագրող Բոբ Վուդվարդը եւ քաղաքական, տնտեսական, գիտական ու մշակութային կյանքի բազմաթիվ ուրիշ նշանավոր դեմքեր, որոնք բոլորն էլ դատապարտված են Ադամի ու Եւայի հանցանքանմեղով:

Լուսանկարները որոնց առաջացրել է Բերլոյի, «Նյու Յորք բայզ մեգազին» բազմահայտնի, որ 40-ական թթ. կեսերից մինչեւ 60-ականների վերջը ամերիկյան ամենամեծ բարձրագույն դպրոցների ուսանողները, նույնիսկ չկասկածելով այդ մասին, «փորձանքաբեր» են ծառայել ինչ որ ենթադրյալ գիտափորձի համար: Պարտադիր բաժնենամ բոլոր ընդունվող ուսանողներին դարբերաբար ուսանկարում էր [illegible] գրանցել, թե ինչպիսի կարգավիճակի բնութագրերն են կարդված նրա մասնավոր եւ նույնիսկ բարոյական հատկությունների հետ: Զարմանալի է, որ Հարվարդի, Յելի, Վասարդի կամ Ուեյզլիի նման հեղինակավոր ուսումնական հաստատությունների դեկավարները ամենեւին չասանվեցան հանձնարարել Լին ամեն կարգի ուսանողներին ենթակա դարձնել այն դիտի հետազոտություններին, որոնց բնագավառում մինչ այդ աչքի էր ընկել միայն նացիստական վարչակարգը երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին: 1977 թ., երբ դոկտոր Շեյդոնը մահացավ մոռացության մեջ, բարձրագույն դպրոցներն արդեն ոչնչացրել Լին այդ հավաքածուի հիմնական մասը, որ դեսի դատապարտեն իրենց նախկին ուսանողների մասնավոր կյանքը: Համենայն դեպս, այդպես Լին կարծում դեռ վերջերս, նախքան «Նյու Յորք բայզ մեգազինի» կատարած բացահայտումը:

«Լը Պոսթ», 21 հունվար

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Նիֆֆար Համիդ Ռեզա. «Այսօրվա մարդկությունը պարտական է մեր երկու մշակույթներին»

Ազգային պատկերասրահում բացվեց հայ-իրանական փաստաթղթերի արժեքավոր ցուցահանդես

Իրանում իշխանական հեղափոխության հաղթանակի 16-րդ տարեդարձի կապակցությամբ Ազգային պատկերասրահում երեկ բացվեց հին հրատարակություններ եւ պատմական փաստաթղթերի խիստ արժեքավոր մի ցուցահանդես, որը կազմակերպել էր Իրանի արտգործնախարարության միջազգային հեռազրությունների կենտրոնը Հայաստանի ազգային եւ ազգամարտական հեռազրությունների հայկական կենտրոնի փոխտնօրեն Տիգրան Հայրապետյանի ասելով, կազմակերպված ցուցահանդեսը (որի արխիվային նյութերից շատերը 2-3 հազար տարվա հնություն ունեն) ըստ էության նշանակություն ունեցավ Հայաստանի համար ոգեշնչային կլինեն: Դեսպանը հույս հայտնեց, որ ցուցահանդեսն իր նպաստը կունենա հանրապետության համագործակցության համար: Հայաստանի ազգային եւ ազգամարտական հեռազրությունների հայկական կենտրոնի փոխտնօրեն Տիգրան Հայրապետյանի ասելով, կազմակերպված ցուցահանդեսը (որի արխիվային նյութերից շատերը 2-3 հազար տարվա հնություն ունեն) ըստ էության նշանակություն ունեցավ Հայաստանի համար ոգեշնչային կլինեն: Դեսպանը հույս հայտնեց, որ ցուցահանդեսն իր նպաստը կունենա հանրապետության համագործակցության համար: Հայաստանի ազգային եւ ազգամարտական հեռազրությունների հայկական կենտրոնի փոխտնօրեն Տիգրան Հայրապետյանը ասաց. Նա հավատիացրեց, որ մի օր այս ցուցահանդեսի կազմակերպիչ կողմերը հանդես կգան համատեղ մի հրատարակությամբ, որի էջերում ներկայացված կլինի հայ իրանական բաղաքագիտական միտքը: Տիգրան Հայրապետյանը տեղեկացրեց, որ մեր կողմից ներկայացվող փաստաթղթերը տրամադրվել են ՀՀ դատարանության պետական արխիվի տնօրինության եւ անհատ մասնագետ Ռեմ Ղազանչյանի կողմից: Նա ցավով նշեց, որ Հայաստանի դատարանները հույս հայտնեց, որ ցուցահանդեսն իր նպաստը կունենա հանրապետության համագործակցության համար: Հայաստանի ազգային եւ ազգամարտական հեռազրությունների հայկական կենտրոնի փոխտնօրեն Տիգրան Հայրապետյանի ասելով, կազմակերպված ցուցահանդեսը (որի արխիվային նյութերից շատերը 2-3 հազար տարվա հնություն ունեն) ըստ էության նշանակություն ունեցավ Հայաստանի համար ոգեշնչային կլինեն: Դեսպանը հույս հայտնեց, որ ցուցահանդեսն իր նպաստը կունենա հանրապետության համագործակցության համար: Հայաստանի ազգային եւ ազգամարտական հեռազրությունների հայկական կենտրոնի փոխտնօրեն Տիգրան Հայրապետյանը ասաց. Նա հավատիացրեց, որ մի օր այս ցուցահանդեսի կազմակերպիչ կողմերը հանդես կգան համատեղ մի հրատարակությամբ, որի էջերում ներկայացված կլինի հայ իրանական բաղաքագիտական միտքը: Տիգ

ՆՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԻՐԱՆԻ ՄԻՋԵՎ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՄԵՋ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՌԱՖԱՅԵԼ ՍԱՖԱՐՅԱՆԻ ԵՎ ԻՐԱՆԻ ԱՐՏԱԳՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ ՍԱՅԻԴ ՌԱԶԱՎԻԱՆԻ ՆԱԽԱՁԵՌՆԱՐԿՈՎ ԲԱՑՎԵՑ ՀԱՅ-ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՓԱՍԱՏԱՊԵՐԹԵՐԻ ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՄԻԴ ՌԵԶԱ. «ԱՅՍՕՐՎԱ ՄԱՐԴԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՐՏԱԿԱՆ Է ՄԵՐ ԵՐԿՈՒ ՄՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐԻՆ»

ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՄԻԴ ՌԵԶԱ. «ԱՅՍՕՐՎԱ ՄԱՐԴԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՐՏԱԿԱՆ Է ՄԵՐ ԵՐԿՈՒ ՄՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐԻՆ»

ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՄԵՋ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՄԻԴ ՌԵԶԱ. «ԱՅՍՕՐՎԱ ՄԱՐԴԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՐՏԱԿԱՆ Է ՄԵՐ ԵՐԿՈՒ ՄՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐԻՆ»

ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՄԻԴ ՌԵԶԱ. «ԱՅՍՕՐՎԱ ՄԱՐԴԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՐՏԱԿԱՆ Է ՄԵՐ ԵՐԿՈՒ ՄՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐԻՆ»

ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՄԵՋ

ԱԶԳ

Մարզական

ՎԱՐՇԱՎԱ

Հայաստանի fորֆբոլիստները նվաճեցին աշխարհի առաջնության ուղեգիրը

ԴԵՐԵՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ,

Թերի նախադեմ համարներից մեկում տեղեկացրել Էինք, որ Հայաստանի fորֆբոլի հավաքականը մեկնել է Վարշավա, այնտեղ անցկացվող աշխարհի առաջնության ընտրական փուլի փնջային մրցաշարին մասնակցելու: Թիմի հիմնական նպատակն էր փնջում գրավել առաջին կամ երկրորդ տեղը, ուն իրավունք կստանա մասնակցել առաջնության եզրափակիչ փուլին: Այն անցկացվելու է այս տարվա նոյեմբերին, Հնդկաստանում: Փնջում Հայաստանի հավաքականի մրցակիցներն էին Չեխիայի, Սլովակիայի և Լեհաստանի թիմերը: Վարշավայում հայ fորֆբոլիստներն առաջինն իրենց ուժեր չափեցին Չեխիայի հավաքականի հետ: Թիմերը միմյանց ճանաչում էին դեռևս երկու տարի առաջ կայացած Եռոդայի առաջնության մրցումներից: Այն ժամանակ, մինչև խաղի վերջին 5 ռոդները, 4 գնդակի առավելությամբ առաջեցի էին ընթանում Հայաստանի մարզիկները: Սակայն չեխերին հաջողվեց հավասարեցնել հաշիվը և նույնիսկ հաղթանակ տանել: Այս անգամ էլ ոգեմտությունը կրկնվեց: Առաջին խաղակեսում հաղթում էին մեր մարզիկները 9-4 հաշվով: Սակայն երկրորդ խաղակեսում մեր fորֆբոլիստների մոտ ի վերջո զգալի դարձավ ճանապարհի, ոգահեստային ների կարճ նստարանը և ամենակարևորը հոգեբանական գործոնը: Կարևոր էր և այն, որ չեխ մարզիկներն ավելի բարձրահասակ էին և մեր գագաթահասակ ոգաբաղանների չէր հաջողվում վերջին ռոդներին խոսնգարել նրանց հեռահար նետումներ կատարելուն: Ի վերջո գրանցվեց 13-11 հաշիվ, հոգոս չեխերի: Մեր թիմի համար արդեն ճակատագրական էր երկրորդ հանդիպումը պոլակների հետ: Թե ինչպիսի լարվածությամբ անցավ այն, միայն ասենք, որ այստեղ խաղի ավարտից ընդամենը մեկ ռոդի առաջ մեր թիմը պարտվում էր 10-11 հաշվով: Հենց այդ որսին էլ թիմի կազմում փոփոխություն կատարվեց, խաղադաշտ մտավ Ջնարիկ Ստեփանյանը և անմիջապես դիտորդ նետումով հավասարեցրեց հաշիվը 11-11: Հաղթողին որոշելու համար տրվեց 20 ռոդն լրացուցիչ ժամանակ: Այստեղ արդեն հաջողությունն ուղեկցեց մեր մարզիկներին և նրանք հաղթանակ տարան 15-13 հաշվով: Լեհաստան-Հայաստան 3-ռդ հանդիպումն ավարտվեց 18-13 հաշվով, հոգոս Հայաստանի: Տանելով երկու հաղթանակ, Հայաստանի հավաքականը Չեխիայի հավաքականի հետ միասին, որը չկրեց ոչ մի պարտություն, եկավ աշխարհի առաջնությանը մասնակցելու իրավունքը:

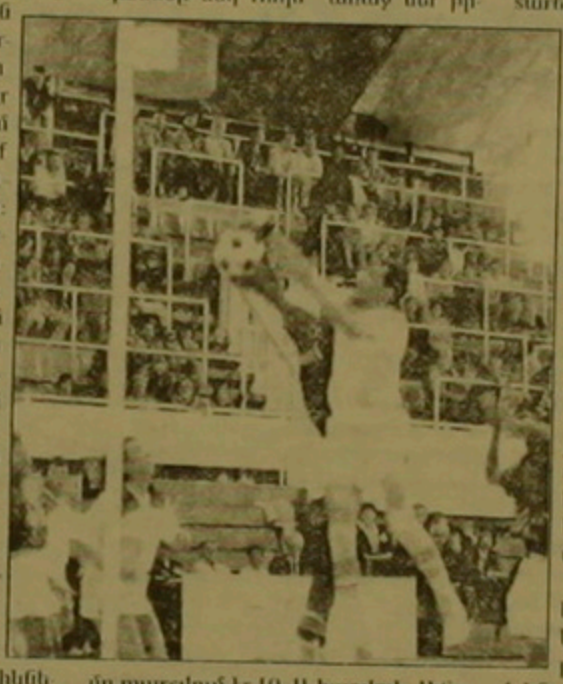

«Եթե Հայաստանի հավաքականը ձմեռային դժվարին պայմանների պարագայում էր հանդիպում Ռուսաստանի հետ, ապա այժմ արդեն անհրաժեշտ է հրաշալի աշխատանք կատարել թիմի տեխնիկատակտիկական կարողությունները կատարելագործելու, աշխարհի առաջնությունում ավելի հաջող հանդես գալու համար», ասում է թիմի մարզիչ Ռաֆիկ Մարտիրոսյանը:

Այդ նպատակին հասնելու համար ասենք, որ անչափ կարևոր է ամբողջական թիմ ներկայացնելու հանգամանքը: Ֆինանսական դժվարին պայմաններից ելնելով, 16-ի փոխարեն Վարշավա կին մեկնել 12 խաղացող, թեև «Զվարթնոց» օդանավակայանի կոնկրետի, իր հավանությամբ, անչափ շնորհակալ գործ էր կատարել թիմի Լեհաստան մեկնելն աղտոտվելու հարցում:

Արդեն հայտնի են աշխարհի առաջնության եզրափակիչ փուլին մասնակցող 12 թիմերը, որոնք բաժանվել են 4 ենթախմբի.

Ա. Բելգիա, Չեխիա, Հնդկաստան
Բ. Ավստրալիա, Թայվան, ԱՄՆ
Գ. Գերմանիա, Անգլիա, Պորտուգալիա
Դ. Հոլանդիա, Հայաստան, Հարավաֆրիկյան Հանրապետություն

Ենթախմբում հաղթող թիմերն այնուհետև կդասյարեն 1-4, երկրորդ տեղերը գրավողները՝ 5-8-ռդ տեղերի համար: Հուսանք, որ Հայաստանի fորֆբոլիստները, որոնք իրենց վարքագիծ մարզական հանգիստ է անցկացնում Ռյազան քաղաքում և նախապատրաստվում է մարտի 9-14-ը Բարսելոնայում կայանալիք ձմեռային առաջնությանը: Նախատեսվում է, որ աշխարհի առաջնությանը կմասնակցեն նաև Պարգև Գրիգորյանը և Շիրակ Պողոսյանը:

Հայաստանի ճշգրտատակտիկներն և խոցաստատակտիկներն բիմային հաշվարկով գրավեցին երկրորդ տեղը: Ճկատատակտիկների հավաքականը հարգեց Հունաստանի, Գերմանիայի, Թուրքմենստանի, Ղազախստանի և Ադրբեջանի հավաքականներին, որտեղ միայն Բաքվի թիմից: Անհասկանալի պայմաններում հայ խոցաստատակտիկներից Անդրանիկ Աստվածը դարձավ երկրորդ մրցանակակիր:

ԴՈՊԻԼԳ

Չինացիների հանդեպ կասկածները մեծանում են

ԳԵՎՈՐԳ ԱՍԼԻԲԵԿՅԱՆ,

Վարանս, Բրանսիա

Հոռոմում տեղի ունեցած լոգի աշխարհի առաջնությունում չինացիների բացահայտ առավելությունը մրցակիցների վրա հոգեբանական ծանր ազդեցություն է ունեցել: Շահելով 12 ոսկե, 6 արծաթե, 1 բronզե մեդալ և սահմանելով աշխարհի 5 նոր ռեկորդ՝ Չինաստանի հավաքականի աղջիկները դարձան բացերի հեռաբերության առարկա: Հաճախակի խոսվում է այն մասին, որ չինացիներն օգտագործում են արգելված դեղամիջոցներ: Գնալով այդ կասկածներն ավելի են մեծանում: Չինաստանի ամենաուժեղ լոգորդուհին՝ Լիմին Լիուն, որն աշխարհի չեմպիոնի կոչումը նվաճեց 200 մ լոգաստարածությունում, 4X100 և 4X200 մ փոխանցումալոգերում, 4 տարբեր լոգաոճերում, 2-ռդ տեղը գրավեց 100 մ և 200 մ ազատ լոգաոճերում, իր աղբեցուցիչ հաջողություններով կասկածներ առաջացրեց լրագրողների, մասնագետների և մրցումներին մասնակցածների շրջանում: «Եթե արգելված դեղորայք օգտագործած լինեիք, ապա դրանք կբացահայտվեին», ասում է մեծ չեմպիոնուհին: Բայց, որն է գաղտնիքը, չէ՞ որ Լիմին Լիուի ռեկորդներն անհավանական են թվում: Շատերը մտածում են, որ արմատները մարզական բնագավառից դուրս են: «Չինացիները ստախոս չեն: Նրանք հաստատ են և առանց դատողի որևէ մեկին չեն զրպարտի: Մենք ոչ մի հանցանք չունենք», ավելացնում է Լիմին Լիուն:

«Մեր մարզիկների դատապարտությունը շատ կասկած գիտության նվաճումների վրա է հիմնված, մի բացառիկ գիտություն, որի նմանն աշխարհում չկա: Եթե կասկածում եք՝ եկեք Չինաստան, ձեր աչքերով տեսեք մեր մարզումները», իրենց հերթին պնդում են չինացի մարզիչները: «Արեւմուտքը չի ուզում, որ Ասիան դառնա մարզական ուժեղ գամանաս», վրդովված հայտարարում է Չինաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սինգ Չուն: Չինաստանի ներկայիս հաջողությունները համաշխարհային լոգի մրցումներում նմանվում են Ցանկին Արեւելյան Գերմանիայի լոգորդուհիների կասկածելի հաջողություններին, որոնց գաղտնիքն ի վերջո բացահայտվեց: Պարզվեց, որ գրեթե յուրաքանչյուրն օգտագործում էր արգելված դեղորայք: Չինաստանը Հռոմում մարզական հրաշք գործեց, որի դատճառով 18 երկրներ բողոքեցին լոգի միջազգային ֆեդերացիային՝ դա հանգելով ուսումնասիրել և բացահայտել Չինաստանի կասկածելի հաղթանակների գաղտնիքները:

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽԱՂԵՐ

ՀՀ մարզիկների հերթական մեդալները

Անցյալ տարվա դեկտեմբերի Հայաստանի հավաքականը սահմանափակ կազմով մեկնեց Իրան, որտեղ անցկացվեց աշխարհի գավաթի գրավոր մրցաշարի 1-ին մասնակցությունը: Հայաստանի հավաքականը ներառում էր աստիճանների բաշխումով հետևյալ խաղացողներ. Ռաֆիկ Մարտիրոսյան (2600), Սերգեյ Ղազարյան (2600), Ռուբեն Ֆելիքսյան (2600), Գրիգոր Գրիգորյան (2600), Ալեքսանդր Ալեքսանյան (2600), Ալեքսանդր Ալեքսանդրյան (2600), Գեորգի Ալեքսանյան (2600), Գեորգի Ալեքսանդրյան (2600), Գեորգի Ալեքսանդրյան (2600), Գեորգի Ալեքսանդր

ՀԱՍՈՒՆԻ ԸՆՏԱՆԻՔ

Ժուռնալիստների միությունը 40 հազար դրամ հատկացրեց լրագրողների հիմնադրամին

Մեր թերթի անցյալ ուրբաթ օրվա, փետրվարի 3-ի համարում տպագրել էինք լրագրողներ Հովհաննես Այվազյանի եւ Սասունիկ Թորոսյանի առաջարկը ստեղծել լրագրողների օգնության հիմնադրամ, որը փոխհատուցել կարող է օգնել ինչ-ինչ դատճառներով անգործության մեջ ընկած, հիվանդ կամ դատահարի ենթարկված լրագրողներին: Եվ ահա առաջին արդյունքը Հայաստանի ժուռնալիստների միության նախագահի տեղակալ, ժուռնալիստների Ֆոնդի տնօրեն Ալեքսանդր Քյուրչյանը մեր թերթին հասցեագրված նամակով միանշանակորեն ողջունում է այդ նախաձեռնությունը: Տպագրում ենք այդ նամակ հայտարարությունը, միաժամանակ ավելացնելով, որ նախաձեռնության մեջ մենք եւ նամակագիրը, ինչպես հավատացնում է ինքը, ոչնչ բարոյական դրդապատճառ չենք տեսնում: Այն մղված է միմիայն ժուռնալիստական լրագրողական համերաշխությամբ:

«Նախառաջ ասեմ, որ լիովին համաձայն եմ նյութին: Որպես դրա հաստատում կատարեմ մի փոքրիկ մեկնաբանում Հայաստանի ժուռնալիստական Ֆոնդի տնօրինության հունվարի 27-ի որոշումից. «... Ժամանակավորապես փակված թերթերում ու դարբերականներում աշխատող, արդեն գործազուրկ լրագրողներին նյութական օգնություն ցույց տալու նպատակով առանձնացնել 40 հազար դրամ...»:

Ինչպես տեսնում ենք, ժուռնալիստական Ֆոնդի եւ թերթում հրապարակված նյութի հեղինակների բարի նպատակները միանգամայն համընկել են: Ավելին, որոշումն ընդունելուց հետո, բաշխման չափերի ու ձեւերի մասին մտածելիս դարձյալ, որ առաջին հայացքից դատկաթի թվացող գումարը խնայս անբավարար է հիշ թե շատ շոշափելի օգնություն ցույց տալու համար: Իսկ հիշյալ գումարը Հայաստանի ժուռֆոնդի հնարավորությունների առավելագույնն է այս դահին: Եվ մնա, կարծում ենք, դակաստը լրացնելու ճիշտ ուղին ցույց են տալիս Ս. Թորոսյանն ու Հ. Այվազյանը:

Հայաստանի ժուռնալիստական Ֆոնդը լիովին համաձայնվում նամակի հեղինակների առաջարկած անհանգստությանն ու միջոցներ հայթայթելու նրանց ցույց տված հնարավոր ուղիներին. հաստատում է այդ նպատակների համար որպես հիմք 40 հազար դրամ տրամադրելու իր որոշումը եւ փետրվարի 13-ին ժուռնալիստների միությունն է հրավիրում ժամանակավորապես փակված եւ այժմ գործազուրկ բոլոր թերթերի ու դարբերականների դեկավարներին, նպատակ ունենալով միջոցները լրացնելու ուղիներ փնտրելու. օգնության ստացողների շրջանակը որոշելու. օգնության չափի որոշելու»:

ՅԱՍՄԲՈՒԼ

Այսօր Նոր Զարահոլուն դատապարտվեց 2,5 տարվա ազատազրկման

Ստամբուլի դեռահասների դատարանը բորտ հրատարակիչ տիկին Այշե Նուր Զարահոլուին 2.5 տարվա բանտարկության է դատապարտել «անջատականության քարոզչության» երկու գրքերի լույսընծայման մեղադրանքով:

Խնդրո առարկա գրքերից առաջինը բիգգիացի դատմաբան Իվ Թերնոնի «Հայկական տարբ» հայտնի աշխատության (հայերի գեղասպանության մասին) բուրքերեն բարգմանությունն է, որի համար տիկին Զարահոլուն դատապարտվեց 2 տարվա ազատազրկման եւ 250 մլն բուրքական լիրա (մոտ 32 հազար ֆրանկ) տուգանքի: Գրքի տպաքանակի բռնագրավման վճիռ է կայացված: Երկրորդ գիրքը դարձանակում է 1994 թ. մարտին փակված բոլսմնեն «Օգզյուր Գյունդեմ» օրաթերթի տնօրեն Յասար Քայայի ընտիր հոդվածներ: Այս գրքի հրատարակման դատճառով տիկին Զարահոլուն դատապարտվեց 6 ամսվա բանտարկության եւ 50 մլն լիրա տուգանքի: Հրատարակչին մեղադրում են մասնավորապես այն բանում, որ հիշյալ երկու գրքերը վերարտադրում են 1920 թ. Սեւրի դաշնագրի դատանեցները, բայց որի Օսմանյան կայսրությունը դեռեւ է մասնատվեր, եւ դրա արեւելքում դեռեւ է ստեղծվեին հայկական ու բրդական անկախ դետությունները:

■ *Ռբեն Ռաֆեն մեղադրող եւ մեղադրյալ: Բաս Թրանսֆայից ստացված լուրերի. Փարիզի տարածաշրջանից Ակֆոր վիկի հաղորդագրությամբ, նախկին դատգամավոր Ռբեն Ռաֆեն դատրաստվում է Հայաստանում ՀՅԴ ազդեցության դեմ բողոքի օրը, որ բաս երեւույթին կարտնգրա է մոտ ժամանակներս. եղբայր ունենալով Ռբեն Ռաֆեն հայտնի է մինչ այդ Հայաստանի նեղիմներ գործերին առնչվող իր մի քանի հայտարարություններով: Հիշեցնենք, որ Ակֆոյվիի հաղորդագրությամբ Ռբեն Ռաֆեի տեղակալ, ՀՅԴ անդամ որն. Նշանդրանը մեկ ամիս առաջ հրամարական էր տվել իր ավելի քան 20 ամյա դրաշտոնավարությունից հետո. Բաս իրազեկ աղբյուրների, Նշանդրանի եւ Ռաֆեի վերաբերյալ փաստեր են հավաքվում նրանց դեմ դրաս բացելու նպատակով: Այդ աղբյուրները դնդում են, թե հաղորդագրությունը եւ իր տեղակալը հաղորդագրության նյութական միջոցներ ծախսել են սեփական տանների համար:*

ՅԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ազգ» թերթի խմբագրությունը խորին ցավակցություն է հայտնում իր աշխատակից Ռուզան Խաչատրյանին սկեսրոջ, եւ նրա ամուսին «Շրջան» շաբաթաթերթի խմբագրի տեղակալ Վահան Իշխանյանին հոր՝ ՌԱՖԱՅԵԼ ԻՇԽԱՆՅԱՆԻ մահվան կապակցությամբ:

ՅԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ազգ» թերթի խմբագրությունը խորագես վշտակցում է ՀՅ Նախարարների խորհրդի մամուլի ծառայության պետ Վլադիմիր Մանոյանին իր սիրելի եղբոր՝ ՍԱՅԱԿ ՍԱՆՈՒԿԻ ՄԱՆՈՅԱՆԻ մահվան կապակցությամբ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՉՎԱՐԹՆՈՑ» օդանավակայանը հայտարարում է շինարարների մրցույթ՝ շինարարական վերանորոգման աշխատանքներ կատարելու համար: Տեղեկությունների համար զանգահարել 270850, 280054 հեռախոսներով:

ԳՆՈՒՄ ԵՄ

Մեկ սենյականոց բնակարան հաղարի կենտրոնում կամ մետրոյի «Բարեկամություն» եւ «Սասունցի Դավիթ» կայարանների շրջակայքում: Զանգահարել՝ 581841, 637166:

«ԱՅՍԲԵՐԳ»
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է
բեռների ավիափոխադրում
ԵՐԵՎԱՆ - ՄՈՍԿՎԱ
(ԻԼ-76ՏԴ ինքնաթիռով, Չկալովսկի օդանավակայան)
✔ Մատչելի գներ
✔ Վճարումը՝ ցանկացած ձեւով
✔ Կանոնավոր չվերթեր
✔ Բեռնման ժամանակը՝ 6 ժամ
Հնարավոր է հումքի, սարքավորումների, նավթամթերքների, արդյունաբերական ապրանքների պայմանագրային առաքում ԱՊՀ և արտասահմանյան երկրներից:
ՀԱՏՈՒԿ ԱՌԱՋԱՐԿ
Ցանկացած չափսի եւ մակնիշի էլեկտրոդներ երեւանյան պահեստից: Հնարավոր է հատուկ էլեկտրոդների առաքում ըստ պատվերի:
Հանրապետության հր., Միությունների տուն, 3-րդ հարկ, սեն. 32
☎ 520531, 560633, 565095

«Ազգ» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արզումանյան 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 7000 Ստորագրված է տպագրության

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1995 թվականի հունվարի 31-ից սկսյալ:

Զվարթնոց

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման.
-2- - - - -	ՏՈՒ-154	08.00	09.55	R3 1241	ԱԹԵՆՔ	R31242	19.00	*00.20
- - - - -6-	ՏՈՒ-154	04.05	07.50	R3-1211	ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ	R3-1212	18.00	23.30
1- - -5- -	ՏՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԳԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2- - - - -	ՏՈՒ-154	08.00	12.30	R3 1241	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 1242	16.20	*00.20
-2- -5- -	ՏՈՒ-154	14.50	21.00	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	23.00	*01.35
- - - - - -7	ՏՈՒ-134	09.00	10.15	R3 105	ԹԵՀՐԱՆ	R3 106	11.45	14.10
1234567	ՏՈՒ-154	07.30	09.15	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	10.45	14.10
-2- - -6-	ԻԼ-86	14.00	18.20	R3 900	ՄՈՍԿՎԱ	R3 899	19.50	23.40
- -3- -6 -	ՏՈՒ-154	09.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	*03.55
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	10.00	12.35	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	15.00	17.45
- - -4- - -	ՏՈՒ-154	13.00	18.15	R3 9037	ՍԱՄԱՐԱ	R3 9038	21.00	23.30
- - - -5- -	ՏՈՒ-154	11.00	13.40	R3 9015	Ս.-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ	R3 9016	15.30	19.50
1234567	ՏՈՒ-134	08.30	08.45	R3 7157	ՍՈՉԻ	R3 7158	10.45	13.00
- - - - - -7	ՏՈՒ-134	11.30	12.25	R3 7159	ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ	R3 7160	13.30	16.20
- - -4- - -	ԻԼ-86	05.05	10.00	R3 9827	ՓԱՐԻԶ	R3 9828	21.00	*04.30
-2- -5- -	ՏՈՒ-154	09.30	12.35	R3 1219	ՖՈՒՋԵՅՐԱ	R3 1220	18.00	21.10

Էրեբունի

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման
1- - - - - -	ՅԱԿ-40	11.45	13.15	ՐԿՕ-31	ԱՍՏՐԱԽԱՆ	ՐԿՕ-32	15.00	18.30
1234567	ՅԱԿ-40	09.00	09.30	ՐԿՕ-45	ՄԻՆ-ՎՈԴ	ՐԿՕ-46	11.30	14.00
1234567	ՅԱԿ-40	12.30	13.00	ՐԿՕ-43	ՄԻՆ-ՎՈԴ	ՐԿՕ-44	15.00	17.30
1234567	ՅԱԿ-40	15.30	16.00	ՐԿՕ-47	ՄԻՆ-ՎՈԴ	ՐԿՕ-48	18.00	20.30
1234567	ՅԱԿ-40	09.30	10.15	ՐԿՕ-17	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	ՐԿՕ-18	12.15	15.00
- -3-5-7	ՅԱԿ-40	16.00	16.45	ՐԿՕ-3	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	ՐԿՕ-4	18.45	21.30
-2-4-6-	ՅԱԿ-40	10.00	10.15	ՐԿՕ-29	ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ	ՐԿՕ-30	11.45	14.00
- - -4- - -	ՅԱԿ-40	11.45	13.15	ՐԿՕ-33	ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ	ՐԿՕ-34	15.00	18.30

Գյումրի

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	07.05	07.30	ՐՀ-7249	ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ	ՐՀ-7250	08.30	10.50
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	12.30	12.40	ՐՀ-7245	ՄԻՆ-ՎՈԴ	ՐՀ-7246	19.45	21.45
1- - - - - -	ՏՈՒ-134	00.05	02.55	ՐՀ-7243	ՍԻՆԱԿ	ՐՀ-7244	03.45	10.25
1-3-5-7	ՏՈՒ-134	10.25	14.05	ՐՀ-920	ՄՈՍԿՎԱ	ՐՀ-919	15.10	20.25
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	12.30	16.50	ՐՀ-7245	ՍԱՄԱՐԱ	ՐՀ-7246	17.50	21.45
1- - - - - -	ՏՈՒ-134	00.05	00.30	ՐՀ-7243	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	ՐՀ-7244	08.10	10.25
- - - - - -7	ՏՈՒ-134	11.00	15.10	ՐՀ-7243	Ս.-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ	ՐՀ-7242	18.00	21.55
- - - - - -7	ՏՈՒ-134	11.00	12.20	ՐՀ-7241	ՎՈՐՈՆԵԺ	ՐՀ-7242	18.45	21.55
- - -4- - -	ՏՈՒ-134	23.00	23.40	ՐՀ-7247	ՌՈՍՏՈՎ	ՐՀ-7248	00.30	*03.00
- -3- - -	ՏՈՒ-134	11.00	13.15	ՐՀ-7255	ՕԴԵՍԱ	ՐՀ-7256	14.30	20.25

*ժամանումը/մեկնումը հաջորդ օրը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱՈՒ գրասենյակներ կամ Ձեր ճամփորդական գործակալին:
Հեռ. 53-05-82, 53-06-62

ՏԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Գնում ենք ֆրանսիական օծանելիներ եւ առպահոտիչներ (դեզոդորներ): Հեռախոս 52 71 37, 61 46 02

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Հայերեն էրիֆով «Յասրան» գրամեքենա: Գինը՝ մատչելի: Զանգահարել 77.30.98, Հասմիկին

ԱՐԱՐԱՏ
ԿԵՆՏՐՈՆԸ
Հրավիրում է
հնգօրյա ճանապարհորդության դեպի Հնդկաստանի մայրաքաղաք
ԵՐԵՎԱՆ - ԴԵԼԻ - ԵՐԵՎԱՆ
չվերթը կկայանա մարտի 4-ին
(ուղևորության ընթացքում ինքնաթիռը մնում է Դելիում)
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
Նախատեսվում է
ԵՐԵՎԱՆ - ՍԻՆԳԱՊՈՒՐ - ԵՐԵՎԱՆ
նոր չվերթ
«Էրեբունի» հյուրանոց, I մասնաշենք, 301-307 ս.
Հեռ. 52-75-65, 56-13-92, 56-05-79

digitised by A.R.A.R.@